

Solaris d.d., Šibenik

KONSOLIDIRANO GODIŠNJE FINANCIJSKO IZVJEŠĆE
ZA 2019. GODINU

Šibenik, lipanj 2020. godine

Solaris d.d. i ovisna društva

Hoteli Solaris 86

Šibenik

Konsolidirano godišnje izvješće za godinu koja završava
na dan 31. prosinca 2019. godine

Sadržaj

	<i>stranica</i>
Odgovornost Uprave za konsolidirane financijske izvještaje	2
Izvešće Uprave	3-5
Izvešće neovisnog revizora	6-11
Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	12
Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju (bilanca)	13-14
Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima	15
Konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala	16
Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje	17-77

Odgovornost Uprave za konsolidirane financijske izvještaje

Temeljem *Zakona o računovodstvu* Republike Hrvatske Uprava je dužna osigurati da konsolidirani financijski izvještaji za svaku financijsku godinu budu pripremljeni u skladu s *Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja* koji su usvojeni u Europskoj uniji („MSFI“), tako da daju istiniti i fer prikaz financijskog stanja i rezultata poslovanja društva **SOLARIS** d.d., Šibenik, i njegovih ovisnih društava (zajedno "Grupa") za to razdoblje.

Nakon provedbe odgovarajućih ispitivanja, Uprava opravdano očekuje da će Grupa u doglednoj budućnosti raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri izradi financijskih izvještaja.

Odgovornost Uprave pri izradi konsolidiranih financijskih izvještaja obuhvaća sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- razumne i opravdane prosudbe i procjene;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u konsolidiranim financijskim izvještajima, i
- sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ukoliko ova pretpostavka nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom točnošću prikazuju financijski položaj Grupe, kao i njihovu usklađenost s hrvatskim *Zakonom o računovodstvu*. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Grupe, te za poduzimanje opravdanih mjera da bi se spriječile i otkrile prijevare i druge nepravilnosti.

U Šibeniku, 30. lipnja 2020.

Goran Zrilić

Predsjednik Uprave

 Solaris d.d.
HOTELI SOLARIS 86 | 22000 ŠIBENIK
OIB: 262177080009

SOLARIS Grupa

Hoteli Solaris 86
Šibenik
Republika Hrvatska

Izvešće Uprave

Temeljem odredbi članka 250.a., članka 300.a. i članka 428. *Zakona o trgovačkim društvima* (NN 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15) te odredbi članka 21. *Zakona o računovodstvu* (NN 78/2015, 134/2015, 120/2016, 116/18) Uprava Društva podnosi:

IZVJEŠĆE UPRAVE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Karakteristike poslovanja

Grupu Solaris čini matično društvo Solaris d.d. Šibenik i ovisno društvo Vranjica Belvedere d.d. Seget Vranjica.

U 2019. godini Grupa Solaris ostvarila je 408,2 mil. kuna poslovnih prihoda, a financijski prihodi iznose 1,2 mil. kuna.

U istom razdoblju ostvareno je 384,7 mil. kuna poslovnih rashoda te 20,8 mil. kuna financijskih rashoda.

Bruto dobit Grupe prije oporezivanja iznosi 8,6 mil. kuna, a nakon oporezivanja 6,9 mil. kuna.

	Elementi	2018.	2019.	Indeks
				2019/18.
1.	Poslovni prihodi	386.241.836	408.262.064	106
2.	Poslovni rashodi	364.592.763	380.125.295	104
	DOBIT (GUBITAK) IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	21.649.073	28.136.769	130
3.	Financijski prihodi	7.051.756	1.240.494	18
4.	Financijski rashodi	22.122.863	20.753.185	94
	DOBIT (GUBITAK) IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	-15.071.107	-19.512.691	129
	UKUPNA DOBIT (GUBITAK) PRIJE OPOREZIVANJA	6.577.966	8.624.078	131
5.	Porez na dobit	1.576.149	1.716.132	109
	UKUPNA DOBIT (GUBITAK) POSLIJE OPOREZIVANJA	5.001.817	6.907.946	138

Godišnje izvješće Uprave

Zaposleni

Na dan 31. prosinca 2019. Grupa je imala 377 zaposlenih djelatnika.

Budući razvoj

Grupa i društva pojedinačno nastoje svojim djelovanjem uskladiti troškove sa obujmom poslovanja i prihodom te racionalizirati sve rashode na koje je moguće djelovati. Istovremeno se stalno ulaže u podizanje kvalitete usluga koje nudimo, a posebno na području dizanja kvalitete i proširenja postojećih te izgradnje novih smještajnih kapaciteta, te izgradnje novih vanpansionskih sadržaja, sve u svrhu obogaćivanja ponude.

Izloženost cjenovnom, kreditnom i tečajnom riziku

Poslovne aktivnosti Grupe izložene su različitim tipovima financijskih rizika, uključujući efekte promjena cijena roba i usluga te promjene tečajeva stranih valuta prema kuni po kreditnim obvezama s valutnom klauzulom i poslovanju s inozemnim partnerima.

Otkup vlastitih dionica

Tijekom 2019. godine nije bilo otkupa vlastitih dionica.

Izješće Uprave

Izjava osobe odgovorne za sastavljanje tromjesečnih financijskih izvješćaja

Temeljem članka 407. do 410 Zakona o tržištu kapitala, izjavljujem da su konsolidirana financijska izvješća Grupe Solaris Šibenik sastavljena uz primjenu zakonskih propisa i temeljem Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja. Izvješća daju cjelovit i istinit prikaz imovine i obveza, te rezultata poslovanja u 2019. godini.

Računovodstvene politike i metode izračunavanja primijenjene u financijskim izvješćajima ovog razdoblja istovjetne su politikama kod godišnjeg izvješćavanja za prethodnu godinu.

U Šibeniku, 30. lipnja 2020. godine

Predsjednik Uprave:

Goran Zrilić

 Solaris d.d.
HOTELI SOLARIS 86 | 22000 ŠIBENIK
OIB: 26217708909

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Vlasnicima društva Solaris d.d., Šibenik i ovisnih društava

Izvešće o reviziji konsolidiranih financijskih izvještaja

Mišljenje s rezervom

Obavili smo reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja društva Solaris d.d. („Društvo“) i ovisnih društava („Grupa“), koji obuhvaćaju konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2019. godine, konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala i konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće učinke pitanja opisanih u našem izvješću u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, priloženi konsolidirani financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Grupe na 31. prosinca 2019. godine i njegovu financijsku uspješnost te njegove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija (MSFI-evima).

Osnova za mišljenje s rezervom

Imenovani smo kao revizori Grupe nakon 31. prosinca 2018. godine i stoga nismo prisustvovali fizičkom popisu zaliha na kraju tada završene godine. Slijedom toga, nismo bili u mogućnosti pribaviti dostatne primjerene revizijske dokaze kako bi se uvjerali u stanje zaliha na 31. prosinca 2018. godini koje su bile iskazane u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju u iznosu od 7.639 tisuća kuna. Kao rezultat toga, nismo bili u mogućnosti ustvrditi jesu li i u kojoj mjeri potrebni prepravci iskazanih iznosa zaliha na dan 31. prosinca 2018. godine te o utjecaju mogućih prepravka zaliha na s njima povezane stavke u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju, konsolidiranom izvještaju o promjenama vlasničke glavnice i konsolidiranom izvještaju o tijeku novca za prethodno izvještajno razdoblje.

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim revizijskim standardima („MRevS“). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja*. Neovisni smo od Grupe u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe („IESBA Kodeks“) i ispunili smo naše etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Društvo upisano u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu: MBS 030022053; uplaćen temeljni kapital: 44.900,00 kuna; direktori: Marina Tonžetić, Dražen Nimčević; poslovna banka: Zagrebačka banka d.d., Trg bana Josipa Jelačića 10, 10 000 Zagreb, ž. račun/bank account no. 2360000-1101896313; SWIFT Code: ZABAHR2X IBAN: HR2723600001101896313; Privredna banka Zagreb d.d., Radnička cesta 50, 10 000 Zagreb, ž. račun/bank account no. 2340009-1110098294; SWIFT Code: PBZGHR2X IBAN: HR3823400091110098294; Raiffeisenbank Austria d.d., Petrinjska 59, 10 000 Zagreb, ž. račun/bank account no. 2484008-1100240905; SWIFT Code: RZBHR2X IBAN: HR1024840081100240905.

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, poznat i pod nazivom „Deloitte Global“, pravnu osobu osnovanu prema pravu Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske (Izjavno „UK private company limited by guarantee“) i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata. DTTL i svaki njegov član su pravno odvojeni i samostalni subjekti. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL-a i njegovih članova možete pronaći na adresi www.deloitte.com/hr/o-nama.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvješće o reviziji konsolidiranih financijskih izvještaja (nastavak)

Isticanje pitanja

Potraživanje od Jadranske banke d.d.

Skrećemo pažnju na bilješku 32 „Ostala potraživanja” uz priložene konsolidirane financijske izvještaje. Matično društvo je 2005. godine prodalo zemljište, koje je tijekom postupka pretvorbe bilo procijenjeno u temeljni kapital matičnog Društva, čime je matično Društvo prije prodaje bilo neosporni vlasnik zemljišta. Republika Hrvatska je protiv krajnjeg prodavatelja pokrenula tužbu, temeljem koje se zahtjeva povrat prodanog zemljišta. Prvostupanjska i drugostupanjska presuda donesene su u korist Republike Hrvatske. Uslijed navedenoga matično Društvo je 2011. godine sklopilo Sporazum o povratu kupoprodajne cijene sa Jadranska banka d.d. u visini od 29.506 tisuća kuna, s naslova kojega je tijekom 2015. godine započelo sa isplatama. Ukupna vrijednost isplaćene kupoprodajne cijene na dan 31. prosinca 2019. godine iznosi 29.177 tisuća kuna (31. prosinca 2018. godine: 29.197 tisuća kuna). Grupa u svojim konsolidiranim financijskim izvještajima nije iskazala utvrđene obveze s naslova Sporazuma o povratu kupoprodajne cijene, dok je isplaćeni iznos tijekom 2018. godine iskazalo unutar bilješke 32 „Ostala potraživanja”. Naše mišljenje nije modificirano u vezi s tim pitanjem.

Rezervacija po sudskom sporu

Skrećemo pažnju na bilješku 25 „Dugotrajna materijalna imovina” i bilješku 38 „Dugoročna rezerviranja” uz priložene konsolidirane financijske izvještaje. Ovisno društvo je u 2018. godini napravilo dugoročno rezerviranje za sudske sporove u iznosu 3.249 tisuća kuna koje vodi protiv Republike Hrvatske i Općine Seget radi utvrđivanja prava vlasništva nad zemljištem i dijelom nekretnine pod katastarskom česticom 327/3 k.o. Seget te zemljištima pod katastarskim česticama 283, 284/1 i 284/2, k.o. Seget. Predmet navedenog spora su nekretnine koje su u postupku privatizacije unesene u temeljni kapital ovisnog društva. Tijekom 2018. godine prvostupanjski sud je donio presudu kojom odbija tužbeni zahtjev ovisnog društva na koju je ovisno društvo uložilo žalbu zbog čega je predmet na rješavanju kod višeg suda. Temeljem navedenog Uprava društva je procijenila rezervaciju za sudski spor u iznosu 3.249 tisuća kuna. Naše mišljenje nije modificirano u svezi s tim pitanjem.

Ispravci prethodnog razdoblja

Skrećemo pažnju na bilješku 2.4. „Usporedni podaci i prepravljavanja početnih stanja” uz priložene nekonsolidirane financijske izvještaje, u kojoj su opisani razlozi i učinci prepravaka financijskih izvještaja zbog promjene politike naknadnog vrednovanja imovine na prethodna razdoblja. Naše mišljenje nije modificirano u vezi s ovim pitanjem.

Utjecaj pandemije SARS-CoV-2 na financijske izvještaje

Skrećemo pozornost na Bilješku 52 „Događaji nakon datuma bilance” u kojoj se navodi utjecaj pandemije SARS-CoV-2 na konsolidirane financijske izvještaje Grupe te procjenu uprave o nastavku poslovanja. Naše mišljenje nije modificirano u vezi s tim pitanjem.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije konsolidiranih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanog u *Odjeljku osnova za mišljenje s rezervom* odredili smo da će niže navedena pitanja biti ključna revizijska pitanja koje trebamo priopćiti u našem izvješću.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvješće o reviziji konsolidiranih financijskih izvještaja (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Promjena računovodstvene politike, procjena korisnog vijeka uporabe nekretnina, postrojenja i opreme i pokazatelji umanjenja vrijednosti

Za računovodstvene politike vidjeti *Specifične računovodstvene politike, bilješka 4.6*. Za dodatne informacije vezane uz identificirano ključno revizijsko pitanje, vidjeti *bilješku 25 konsolidiranih financijskih izvještaja*.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tijekom naše revizije
<p>Grupa je u svojem konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2019. godine iskazala građevinske objekte u iznosu 578.156 tisuće kuna mjerene po trošku stjecanja umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.</p> <p>Grupa je tijekom 2019. godine promijenila računovodstvenu politiku naknadnog vrednovanja navedene imovine iz modela revalorizacije u model troška. Promjena računovodstvene politike primijenjena je retrospektivno, a učinci promjene na prethodna razdoblja iskazani su u sklopu bilješke 2.4. „Usporedni podaci i prepravljanja početnih stanja“.</p> <p>Uprava ispituje umanjenje vrijednosti za imovinu koja ima neograničen korisni vijek uporabe i koja se ne amortizira. Imovinu koja se amortizira Uprava pregledava zbog umanjenja vrijednosti kad događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju na to da knjigovodstvena vrijednost možda nije nadoknadiva.</p> <p>Budući da procjena vijeka trajanja i identifikacija pokazatelja umanjenja zahtjeva značajnu prosudbu Uprave, navedeno može dovesti do pristranosti u određivanju procesa procjene korisnog vijeka uporabe i/ili pokazatelja umanjenja vrijednosti.</p> <p>Navedene činjenice dovele su do zaključka da promjena računovodstvene politike i procjena vijeka upotrebe imovine bude naše ključno revizijsko pitanje tijekom naše revizije konsolidiranih financijskih izvještaja Grupe za godinu koja je završila 31. prosinca 2019. godine.</p>	<p>Kako bismo odgovorili na rizike, identificirane kao ključno revizijsko pitanje, dizajnirali smo revizijske postupke koji su nam omogućili pribavljanje dostatnih primjerenih revizijskih dokaza za naš zaključak o tom pitanju.</p> <p>Proveli smo sljedeće revizijske postupke:</p> <ul style="list-style-type: none">• Pribavili smo i stekli razumijevanje računovodstvenih politika Grupe u svezi s mjerenjem nekretnina i razloga promjene računovodstvene politike;• Testiranje točnosti retrospektivne primjene promjene računovodstvene politike na prethodna razdoblja;• Analiza adekvatnosti objava pripremljenih od strane Grupe vezano za promjenu računovodstvene politike sukladno relevantnim zahtjevima standarda;• Uvid u zapisnike sa sjednica Uprave i Nadzornog odbora radi utvrđivanja financijskih poteškoća ili promjena u operativnim planovima, s potencijalnim negativnim učincima na nadoknadivu vrijednost imovine;• Usporedba temeljem našeg iskustva u industriji korisnog vijeka uporabe nekretnine, postrojenja i opreme s onima koji su primijenjeni na imovinu sličnih karakteristika;• Testiranje potpunosti i točnosti godišnjeg troška amortizacije, provođenjem analitičkih procedura na razini Grupe;• analiza nekretnina, postrojenja i opreme kako bi se zaključilo o ispravnosti definiranja korisnog vijeka trajanja iskazanih iznosa u nekonsolidiranom izvještaju o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2019. godine.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvešće o reviziji konsolidiranih financijskih izvještaja (nastavak)

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće, ali ne uključuju konsolidirane financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o konsolidiranim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima. U vezi s našom revizijom konsolidiranih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati gore navedene ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne konsolidiranim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

Ako, temeljeno na poslu kojeg smo obavili na ostalim informacijama, zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtijeva da izvijestimo tu činjenicu. Kako je prethodno opisano u *Odjeljku s osnovom za mišljenje s rezervom*, nismo bili u mogućnosti dobiti dostatne i primjerene dokaze za knjigovodstvenu vrijednost zaliha Društva iskazanu na 31. prosinca 2018. U skladu s tim, nismo mogli zaključiti jesu li ili nisu li ostale informacije značajno pogrešno prikazane u vezi s tim pitanjem.

U pogledu Izvešća posloводства Grupe i Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, koji su uključeni u Godišnje izvješće, obavili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru uključuju li Izvešće posloводства i Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja potrebne objave navedene u članku/člancima 21. i 22. Zakona o računovodstvu te sadrži li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja informacije navedene u članku 22. Zakona o računovodstvu.

Temeljem provedenih postupaka tijekom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnost to procijeniti, izvještavamo sljedeće:

1. Informacije uključene u ostale informacije u skladu su, u svim značajnim odrednicama, s priloženim konsolidiranim financijskim izvještajima.
2. Izvešće posloводства pripremljeno je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.
3. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja pripremljena je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 22. stavkom 1. točkama 3. i 4. Zakona o računovodstvu te uključuje informacije iz članka 22. stavka 1. točaka 2., 5., 6. i 7.

Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Grupe i njegova okruženja stečenog u okviru revizije konsolidiranih financijskih izvještaja, osim za moguće učinke opisane u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, nismo ustanovili značajne pogrešne prikaze u ostalim informacijama.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za konsolidirane financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s MSFI-jevima, i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju konsolidiranih financijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Grupu ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Grupa.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li konsolidirani financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupno, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza konsolidiranih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevaramo može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Grupe
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u konsolidiranim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Grupa prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidiranih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Pribavljamo dostatne i primjerene revizijske dokaze u vezi s financijskim informacijama subjekata ili poslovnih aktivnosti unutar Grupe kako bi izrazili mišljenje o tim konsolidiranim financijskim izvještajima. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadziranje i izvođenje revizije Grupe. Mi smo isključivo odgovorni za naše revizijsko mišljenje.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvrštavanje sukladno ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima

Ostale obveze izvještavanja propisane Uredbom EU br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća i Zakonom o reviziji

Glavna skupština matičnog društva nas je imenovala revizorom Grupe 28. lipnja 2019. godine za potrebe revizije priloženih konsolidiranih financijskih izvještaja. Naš neprekinuti angažman traje ukupno 2 godine te se odnosi na razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2019. godine.

Potvrđujemo sljedeće:

- naše revizorsko mišljenje o priloženim konsolidiranim financijskim izvještajima dosljedno je s dodatnim izvješćem izdanim nadzornom odboru matičnog društva 03. srpnja 2020. godine, u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća;
- prilikom obavljanja revizije nisu pružane nedozvoljene nerevizijske usluge iz članka 5. stavka 1. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća.

Društvu i društvima pod njegovom kontrolom nismo, uz usluge zakonske revizije, pružili druge usluge, osim onih usluga koje su objavljene u Godišnjem izvješću.

Partner odgovoran za angažman revizije na temelju koje je sastavljeno ovo izvješće neovisnog revizora je Marina Tonžetić.

Marina Tonžetić
Direktor i ovlašteni revizor

Deloitte d.o.o.

03. srpnja 2020. godine
Radnička cesta 80,
10 000 Zagreb,
Republika Hrvatska

**Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
za godinu završnu 31. prosinca 2019. godine**

<i>(svi iznosi izraženi su u kunama)</i>	Bilješka	2018. - prepravljeno	2019.
POSLOVNI PRIHODI		386.241.836	408.262.064
Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	8	3.911.782	1.039.275
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	9	380.720.194	405.210.133
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	10	1.609.860	2.012.656
POSLOVNI RASHODI		364.592.763	380.125.295
Materijalni troškovi		135.126.182	124.517.606
Troškovi sirovina i materijala	11	80.946.276	71.991.030
Troškovi prodane robe	12	14.077.456	14.277.254
Ostali vanjski troškovi	13	40.102.450	38.249.322
Troškovi osoblja	14	109.564.275	119.904.083
Neto plaće i nadnice		65.056.058	70.538.668
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća		28.669.565	32.467.718
Doprinosi na plaće		15.838.652	16.897.697
Amortizacija	15	93.139.648	104.731.382
Ostali troškovi	16	20.332.026	21.120.264
Vrijednosno usklađivanje		383.780	4.678.105
Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine	17	383.780	4.678.105
Rezerviranja	18	3.248.795	1.817.530
Rezerviranja za započete sudske sporove		3.248.795	1.817.530
Ostali poslovni rashodi	19	2.798.058	3.356.325
FINANCIJSKI PRIHODI	20	7.051.756	1.240.494
Prihodi s osnove kamata s povezanim poduzetnicima		713.411	597.526
Ostali prihodi s osnove kamata		352.350	268.299
Tečajne razlike i ostali financijski prihodi		5.985.995	374.669
FINANCIJSKI RASHODI	21	22.122.863	20.753.185
Rashodi s osnove kamata i slični rashodi		18.322.863	16.949.530
Tečajne razlike i drugi rashodi		3.800.000	3.803.655
UKUPNI PRIHODI		393.293.591	409.502.558
UKUPNI RASHODI		386.715.626	400.878.480
Dobit prije oporezivanja		6.577.965	8.624.078
Porez na dobit	22	1.576.149	1.716.132
DOBIT RAZDOBLJA		5.001.816	6.907.946
Pripisana imateljima kapitala matice		4.490.327	5.481.471
Pripisana manjinskom interesu		511.489	1.426.475
REZULTAT PO DIONICI		9,39	12,97
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI			
Dobit razdoblja		5.001.816	6.907.946
Revalorizacija zemljišta		-	25.195.399
SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA		5.001.816	32.103.345
Pripisana imateljima kapitala matice		4.490.327	24.785.246
Pripisana manjinskom interesu		511.489	7.318.099
SVEOBUHVAATNA DOBIT PO DIONICI		9,39	60,26

Popratne bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

**Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju za
za godinu završnu 31. prosinca 2019. godine**

<i>(svi iznosi izraženi su u kunama)</i>	Bilješka	1.1.2018. - prepravljeno	31.12.2018. - prepravljeno	31.12.2019.
DUGOTRAJNA IMOVINA		1.309.328.686	1.362.046.039	1.357.853.460
Nematerijalna imovina	24	24.354.834	29.217.227	31.804.002
Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava		7.390.530	12.252.923	14.839.697
Goodwill		16.964.304	16.964.304	16.964.304
Materijalna imovina	25	1.271.863.093	1.321.174.047	1.315.873.015
Zemljište		646.837.123	647.367.114	678.093.210
Građevinski objekti		528.367.290	578.156.366	546.525.814
Postrojenja i oprema		58.244.782	90.273.239	84.153.333
Biološka imovina		3.485.764	3.485.764	3.485.764
Materijalna imovina u pripremi		34.928.133	1.891.564	3.614.894
Financijska imovina	26	13.110.758	11.654.765	10.176.443
Ulaganja u dionice povezanih poduzetnika		20.000	20.000	20.000
Ulaganja u vrijednosne papire		400	400	400
Dani zajmovi, depoziti i slično		13.090.358	11.634.365	10.156.043
KRA TKOTRAJNA IMOVINA		93.516.270	100.289.193	96.901.882
Zalihe	27	5.911.783	7.639.171	7.897.230
Sirovine i materijal		4.005.654	4.935.725	5.344.609
Trgovačka roba		1.906.129	2.703.446	2.552.621
Potraživanja		62.200.618	59.129.533	64.721.828
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	28	45.615.277	22.687.643	27.280.619
Potraživanja od kupaca	29	2.665.002	1.578.054	4.198.708
Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	30	440.689	429.710	342.453
Potraživanja od države i drugih institucija	31	2.965.414	2.129.381	2.136.588
Ostala potraživanja	32	9.838.298	32.304.745	30.763.461
Financijska imovina	33	20.132.886	20.300.190	18.859.610
Dani zajmovi, depoziti i slično unutar grupe		15.525.783	15.125.783	15.033.881
Dani zajmovi, depoziti i slično		4.607.103	5.174.407	3.825.729
Novac u banci i blagajni	34	5.270.983	13.220.299	5.423.215
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	35	134.357	111.104	1.118.235
UKUPNA AKTIVA		1.402.979.312	1.462.446.336	1.455.873.577
IZVANBILANČNI ZAPISI	48	5.502.678	5.502.678	5.502.678

Popratne bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja

**Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju za
za godinu završnu 31. prosinca 2018. godine**

<i>(svi iznosi izraženi su u kunama)</i>	Bilješka	1.1.2018. - prepravljeno	31.12.2018. - prepravljeno	31.12.2019.
KAPITAL I REZERVE		674.073.843	679.075.659	711.179.005
TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	36	185.315.700	185.315.700	185.315.700
KAPITALNE REZERVE	37	8.630.224	8.630.224	8.630.224
REZERVE IZ DOBITI	37	13.670.930	14.445.685	15.152.779
Zakonske rezerve	37	9.593.340	9.593.340	9.593.340
Rezerve za vlastite dionice	37	21.461.614	21.461.614	21.461.614
Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	37	(21.461.614)	(21.461.614)	(21.461.614)
Ostale rezerve	37	4.077.590	4.852.345	5.559.439
REVALORIZACIJSKE REZERVE	37	413.930.804	413.930.804	433.234.579
ZADRŽANA DOBIT		43.835.364	47.721.683	52.212.011
DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE		3.886.319	4.490.327	5.481.471
Interes manjine		4.804.502	4.541.236	11.152.241
REZERVIRANJA	38	9.677.573	13.218.983	15.397.187
Rezerviranja za započete sudske sporove		7.677.412	10.760.527	12.578.056
Rezerviranja za godišnje odmore		2.000.161	2.458.456	2.819.131
DUGOROČNE OBVEZE		566.401.180	607.187.848	571.020.129
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	39	475.538.321	516.324.989	474.626.573
Odgodena porezna obveza	40	90.862.859	90.862.859	96.393.556
KRATKOROČNE OBVEZE		150.146.680	160.659.940	156.305.681
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	41	327.998	145.558	2.026.171
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	42	107.180.890	121.954.789	108.384.361
Obveze za predujmove		6.001.506	2.575.746	4.165.055
Obveze prema dobavljačima	43	26.953.652	26.710.358	31.237.564
Obveze po vrijednosnim papirima		-	-	-
Obveze prema zaposlenicima	44	2.679.426	3.083.542	3.582.232
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	45	6.120.256	6.008.233	6.891.413
Ostale kratkoročne obveze	46	207.015	181.714	18.885
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	47	2.680.035	2.303.906	1.971.575
UKUPNO – PASIVA		1.402.979.312	1.462.446.336	1.455.873.577
IZVANBILANČNI ZAPISI	48	5.502.678	5.502.678	5.502.678

Popratne bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

**Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima za
za godinu završnu 31. prosinca 2018. godine**

<i>(svi iznosi izraženi su u kunama)</i>	Bilješka	2018. - prepravljeno	2019.
NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
Rezultat prije poreza		6.577.965	8.624.078
Uskladenja:		114.679.977	127.594.705
Amortizacija	15	93.139.648	104.731.382
Dobici i gubici od prodaje i vrijednosna uskladenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	25	358.037	-
Dobici i gubici od prodaje, nerealizirani dobiti i gubici i vrijednosna uskladenja financijske imovine	17	383.780	4.678.105
Prihodi od kamata i dividendi	20	(1.065.761)	(865.825)
Rashodi od kamata	21	18.322.863	16.949.530
Rezerviranja	38	3.541.410	2.178.204
Ostala uskladenja za nenovčane transakcije i nerealizirane dobitke i gubitke		-	(76.691)
Povećanje ili smanjenje novčanih tokova prije promjena u radnom kapitalu		121.257.941	136.218.783
Promjene u radnom kapitalu		(3.984.553)	3.715.802
Povećanje ili smanjenje kratkoročnih obveza		(4.457.797)	9.566.156
Povećanje ili smanjenje kratkotrajnih potraživanja		2.200.632	(5.592.295)
Povećanje ili smanjenje zaliha		(1.727.388)	(258.059)
Novac iz poslovanja		117.273.388	139.934.585
Novčani izdaci za kamate		(18.322.863)	(17.299.856)
Plaćeni porez na dobit		(1.245.195)	(1.499.160)
NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI		97.705.331	121.135.569
NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI			
Novčani primici od kamata		693.969	615.390
Novčani primici s osnove povrata danih zajmova i štednih uloga		3.501.805	3.728.551
Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti		4.195.774	4.343.941
Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine		(147.671.034)	(71.300.849)
Novčani izdaci s osnove danih zajmova i štednih uloga za razdoblje		(1.841.324)	(1.168.000)
Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti		(149.512.358)	(72.468.849)
NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI		(145.316.584)	(68.124.908)
NOVČANI TOKOVI OD FINACIJSKIH AKTIVNOSTI			
Novčani primici od glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi		113.267.068	56.626.369
Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti		113.267.068	56.626.369
Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi i dužničkih financijskih instrumenata		(51.026.300)	(105.655.149)
Novčani izdaci za financijski najam		(6.680.199)	(11.778.965)
Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica i smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala		-	-
Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti		(57.706.499)	(117.434.114)
NETO NOVČANI TOKOVI OD FINACIJSKIH AKTIVNOSTI		55.560.569	(60.807.745)
NETO POVEĆANJE NOVČANIH TOKOVA		7.949.316	(7.797.084)
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA		5.270.983	13.220.299
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA	34	13.220.299	5.423.215

Popratne bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine

	Temeljni (upisani) kapital	Kapitalne rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za vlastite dionice	Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	Ostale rezerve	Revalorizacijske rezerve	Zadržana dobit	Dobit poslovne godine	Interes manjine	Ukupno kapital i rezerve
Stanje 1. siječnja 2018.	185.315.700	8.630.224	9.593.340	21.461.614	(21.461.614)	4.077.590	533.309.265	86.853.579	(39.131.896)	4.804.502	793.452.304
Ispravak	-	-	-	-	-	-	(119.378.461)	(43.018.214)	43.018.214	-	(119.378.461)
Stanje 1. siječnja 2018. - prepravljeno	185.315.700	8.630.224	9.593.340	21.461.614	(21.461.614)	4.077.590	413.930.804	43.835.365	3.886.318	4.804.502	674.073.843
<i>Neto rezultat tekuće godine</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	4.490.327	511.489	5.001.816
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	-	-	4.490.327	511.489	5.001.816
Raspored rezultata godine	-	-	-	-	-	-	-	3.886.318	(3.886.318)	-	-
Smanjenje manjinskog interesa	-	-	-	-	-	774.755	-	-	-	(774.755)	-
Stanje 31. prosinca 2018.	185.315.700	8.630.224	9.593.340	21.461.614	(21.461.614)	4.852.345	413.930.804	47.721.683	4.490.327	4.541.236	679.075.659
<i>Neto rezultat tekuće godine</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	5.481.471	1.426.475	6.907.946
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	-	-	5.481.471	1.426.475	6.907.946
Usklađivanje s računovodstvenom politikom grupe	-	-	-	-	-	-	19.303.775	-	-	5.891.624	25.195.399
Raspored rezultata godine	-	-	-	-	-	-	-	4.490.327	(4.490.327)	-	-
Smanjenje manjinskog interesa	-	-	-	-	-	707.094	-	-	-	(707.094)	-
Stanje 31. prosinca 2019.	185.315.700	8.630.224	9.593.340	21.461.614	(21.461.614)	5.559.439	433.234.579	52.212.011	5.481.471	11.152.241	711.179.005

Grupa je provela ispravak prethodnih razdoblja (bilješka 2.4.) zbog ukidanja revalorizacijske rezerve za iznos amortiziranog dijela revaloriziranih građevinskih objekata jer je računovodstvena politika za građevinske objekte promijenjena s revalorizacijskog modela na model troška nabave. Prikazan je utjecaj revalorizacijskog modela za zemljišta na sva ovisna društva Grupe.

Popratne bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Bilješke uz financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

1. Opći podaci

Grupa SOLARIS ima sjedište u Šibeniku, Hoteli Solaris 86. Društva Grupe primarno posluju na domaćem tržištu, te su specijalizirana za hotelijerstvo, ugostiteljstvo i turizam. Grupu SOLARIS čine:

- SOLARIS d.d., Šibenik („Matica“) – iznajmljivanje hotelskih soba i kampova, te pružanje usluga hrane i pića u turističke svrhe. Sjedište Matice se nalazi u Šibeniku, Hoteli Solaris 86;
- Vranjica Belvedere d.d., Seget Vranjica (76,62% na dan 31.12.2019. godine, 74,67% vlasništva na dan 31.12.2018. godine) - iznajmljivanje hotelskih soba i kampova, te pružanje usluga hrane i pića u turističke svrhe. Sjedište povezanog društva se nalazi u Seget Vranjica, Kralja Zvonimira 62;

Matično društvo SOLARIS d.d., Šibenik, kontrolirano je od strane društva UGO Group d.o.o., Zagreb, Savska cesta 165.

Nad pojedinačnim financijskim izvještajima društva SOLARIS d.d. i Vranjica Belvedere d.d. prethodno su provedene revizije za 2018. i 2019. godinu.

Upisani temeljni kapital matičnog društva iznosi 185.315.700 kn, raspoređen na 617.719 dionica nominalne vrijednosti 300 kn/dionica. Na dan 31.12.2019. i 31.12.2018. godine dionice matičnog društva SOLARIS d.d. uvrštene su u kotaciju javnih dioničkih društava na Zagrebačkoj burzi.

Matično društvo SOLARIS d.d. pojedinačno i samostalno zastupa g. Goran Zrilić, predsjednik Uprave.

Matično društvo ima formirani Nadzorni odbor, koji se sastoji od:

- g. Branimir Jurišić, predsjednik Nadzornog odbora;
- gđa. Lazarela Komlen – član Nadzornog odbora;
- gđa. Tamara Župan Badanjak – član Nadzornog odbora.

Bilješke uz financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

2. Osnove pripreme

Slijedi prikaz značajnih računovodstvenih politika usvojenih za pripremu ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

2.1. Izjava o usklađenosti

Konsolidirani financijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa odredbama *Zakona o računovodstvu i Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja* koji su usvojeni u Europskoj uniji (nastavno: MSFI), te u skladu sa *Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja* (NN 95/2016).

Grupa je tijekom godine usvojila nove ili izmijenjene MSFI-eve koji su usvojeni u Europskoj uniji, ali isti nemaju utjecaj na financijsku poziciju, rezultat poslovanja ili zahtijevali dodatne objave u konsolidiranim financijskim izvještajima.

2.2. Funkcionalna i izvještajna valuta

Stavke uključene u konsolidirane financijske izvještaje Grupe iskazane su u valuti primarnog gospodarskog okruženja u kojem Grupa posluje („funkcionalna valuta“). Konsolidirani financijski izvještaji prikazani su u kunama, što predstavlja funkcionalnu i izvještajnu valutu Grupe. Na dan 31. prosinca tečaj kune u odnosu na ostale valute bio je:

31. prosinca 2018. godine	1 EUR = 7,417575 HRK	1 USD = 6,469192 HRK
31. prosinca 2019. godine	1 EUR = 7,442580 HRK	1 USD = 6,649911 HRK

2.3. Transakcije i stanje u stranoj valuti

Transakcije u stranim sredstvima plaćanja provode se u funkcionalnu valutu tako da se iznosi u stranim sredstvima plaćanja preračunavaju po tečaju na dan transakcije. Dobici ili gubici od tečajnih razlika, koji nastaju prilikom podmirenja tih transakcija i preračuna monetarne imovine i obveza izrađenih u stranim valutama, priznaju se u računu dobiti i gubitka.

Tečajne razlike nastale na nemonetarnoj imovini u stranoj valuti kao što su glavničke vrijednosnice iskazane po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka iskazane su u izvještaju o dobiti i gubitku, kao dio njihovih dobitaka ili gubitaka od preračuna na fer vrijednost.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

2.4. Usporedni podaci i prepravljajanja početnih stanja

Tijekom 2019. godine utvrđeni su određeni ispravci u financijskim izvještajima Grupe za 2018. godinu i prethodna razdoblja, a koji nisu bili prezentirani u tim financijskim izvještajima. U skladu sa zahtjevima MRS-a 8 navedeni ispravci su retrospektivno ispravljani u ovim financijskim izvještajima.

	Bilješka	31.12.2018. prethodno objavljeno	Prepravljajanja	31.12.2018. prepravljeno
POSLOVNI PRIHODI		386.241.836	-	386.241.836
Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	8	3.911.782	-	3.911.782
Prihodi od prodaje	9	380.720.194	-	380.720.194
Ostali poslovni prihodi	10	1.609.860	-	1.609.860
POSLOVNI RASHODI		407.610.977	(43.018.214)	364.592.763 /
Materijalni troškovi		135.126.182	-	135.126.182
a) troškovi sirovina i materijala	11	80.946.276	-	80.946.276
b) troškovi prodane robe	12	14.077.456	-	14.077.456
c) ostali vanjski troškovi	13	40.102.450	-	40.102.450
Troškovi osoblja	14	109.564.275	-	109.564.275
a) neto plaće i nadnice		65.056.058	-	65.056.058
b) troškovi poreza i doprinosa iz plaća		28.669.565	-	28.669.565
c) doprinos na plaće		15.838.652	-	15.838.652
Amortizacija	15	136.157.862	(43.018.214)	93.139.648 /
Ostali troškovi	16	20.332.026	-	20.332.026
Vrijednosno usklađivanje		383.780	-	383.780
a) dugotrajne imovine (osim financijske imovine)		-	-	-
b) kratkotrajne imovine (osim financijske imovine)	17	383.780	-	383.780
Rezerviranja	18	-	-	-
a) Rezerviranja za započete sudske sporove		-	-	-
Ostali poslovni rashodi	19	2.798.058	-	2.798.058
FINANCIJSKI PRIHODI	20	7.051.756	-	7.051.756
Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe		713.411	-	713.411
Ostali prihodi s osnove kamata		352.350	-	352.350
Tečajne razlike i ostali financijski prihodi		5.985.995	-	5.985.995
FINANCIJSKI RASHODI	21	22.122.863	-	22.122.863
Rashodi s osnove kamata i slični rashodi		18.322.863	-	18.322.863
Tečajne razlike i drugi rashodi		3.800.000	-	3.800.000
UKUPNI PRIHODI		393.293.591	-	393.293.591
UKUPNI RASHODI		429.733.840	(43.018.214)	386.715.626 /
Dobit prije oporezivanja		(36.440.249)	43.018.214	6.577.965 /
Porez na dobit	22	1.576.149	-	1.576.149
DOBIT RAZDOBLJA		(38.016.398)	43.018.214	5.001.816 /
Pripisana imateljima kapitala matice		(37.527.887)	43.018.214	4.490.327 /
Pripisana manjinskom interesu		511.489	-	511.489
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVATNOJ DOBITI				
Rezultat razdoblja		(38.016.398)	43.018.214	5.001.816 /
SVEOBUHVATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA		(38.016.398)	43.018.214	5.001.816 /
Pripisana imateljima kapitala matice		(38.527.887)	43.018.214	4.490.327 /
Pripisana manjinskom interesu		511.489	-	511.489
REZULTAT PO DIONICI		(71,44)		9,39 /

**Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

2.4. Usporedni podaci i prepravljanja početnih stanja (nastavak)

	Bilješka	31.12.2018. prethodno objavljeno	Prepravljanja	31.12.2018. prepravljeno	
DUGOTRAJNA IMOVINA		1.464.611.316	(102.565.277)	1.362.046.039	<i>/</i>
Nematerijalna imovina	24	29.217.227	-	29.217.227	
Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava		12.252.923	-	12.252.923	
Goodwill		16.964.304	-	16.964.304	
Materijalna imovina	25	1.423.739.324	(102.565.277)	1.321.174.047	<i>/</i>
Zemljište		647.367.114	-	647.367.114	
Građevinski objekti		680.721.643	(102.565.277)	578.156.366	<i>/</i>
Postrojenja i oprema		90.273.239	-	90.273.239	
Biološka imovina		3.485.764	-	3.485.764	
Materijalna imovina u pripremi		1.891.564	-	1.891.564	
Financijska imovina	26	11.654.765	-	11.654.765	
Ulaganja u dionice povezanih poduzetnika		20.000	-	20.000	
Ulaganja u vrijednosne papire		400	-	400	
Dani zajmovi, depoziti i slično		11.634.365	-	11.634.365	
KRATKOTRAJNA IMOVINA		100.289.193	-	100.289.193	
Zalihe	27	7.639.171	-	7.639.171	
Sirovine i materijal		4.935.725	-	4.935.725	
Trgovačka roba		2.703.446	-	2.703.446	
Potraživanja		59.129.533	-	59.129.533	
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	28	22.687.643	-	22.687.643	
Potraživanja od kupaca	29	1.578.054	-	1.578.054	
Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	30	429.710	-	429.710	
Potraživanja od države i drugih institucija	31	2.129.381	-	2.129.381	
Ostala potraživanja	32	32.304.745	-	32.304.745	
Financijska imovina	33	20.300.190	-	20.300.190	
Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe		15.125.783	-	15.125.783	
Dani zajmovi, depoziti i slično		5.174.407	-	5.174.407	
Novac u banci i blagajni	34	13.220.299	-	13.220.299	
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	35	111.104	-	111.104	
UKUPNA AKTIVA		1.565.011.613	(102.565.277)	1.462.446.336	<i>/</i>
IZVANBILANČNI ZAPISI	48	5.502.678	-	5.502.678	

**Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

2.4. Usporedni podaci i prepravljanja početnih stanja (nastavak)

	Bilješka	31.12.2018. prethodno objavljeno	Prepravljanja	31.12.2018. prepravljeno	
KAPITAL I REZERVE		763.179.186	(84.103.527)	679.075.659	/
TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	36	185.315.700	-	185.315.700	
KAPITALNE REZERVE	37	8.630.224	-	8.630.224	
REZERVE IZ DOBITI	37	14.445.685	-	14.445.685	
Zakonske rezerve	37	9.593.340	-	9.593.340	
Rezerve za vlastite dionice	37	21.461.614	-	21.461.614	
Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	37	(21.461.614)	-	(21.461.614)	
Ostale rezerve	37	4.852.345	-	4.852.345	
REVALORIZACIJSKE REZERVE	37	498.034.330	(84.103.526)	413.930.804	/
ZADRŽANA DOBIT		90.739.898	(43.018.215)	47.721.683	/
DOBIT POSLOVNE GODINE		(38.527.887)	43.018.214	4.490.327	/
Interes manjine		4.541.236	-	4.541.236	
REZERVIRANJA	38	13.218.983	-	13.218.983	
Rezerviranja za započete sudske sporove		10.760.527	-	10.760.527	
Rezerviranja za godišnje odmore		2.458.456	-	2.458.456	
DUGOROČNE OBVEZE		625.649.598	(18.461.750)	607.187.848	/
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	39	516.324.989	-	516.324.989	
Odgodena porezna obveza	40	109.324.609	(18.461.750)	90.862.859	/
KRATKOROČNE OBVEZE		160.659.940	-	160.659.940	
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	41	145.558	-	145.558	
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	42	121.954.789	-	121.954.789	
Obveze za predujmove		2.575.746	-	2.575.746	
Obveze prema dobavljačima	43	26.710.358	-	26.710.358	
Obveze prema zaposlenicima	44	3.083.542	-	3.083.542	
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	45	6.008.233	-	6.008.233	
Ostale kratkoročne obveze	46	181.714	-	181.714	
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	47	2.303.906	-	2.303.906	
UKUPNA PASIVA		1.565.011.813	(102.565.277)	1.462.446.336	/
IZVANBILANČNI ZAPISI	48	5.502.678	-	5.502.678	

**Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

2.4. Usporedni podaci i prepravljanja početnih stanja (nastavak)

	Bilješka	1.1.2018. prethodno objavljeno	Prepravljanja	1.1.2018. prepravljeno
DUGOTRAJNA IMOVINA		1.454.912.174	(145.583.489)	1.309.328.686 /
Nematerijalna imovina	24	24.354.834	-	24.354.834
Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava		7.390.530	-	7.390.530
Goodwill		16.964.304	-	16.964.304
Materijalna imovina	25	1.417.446.582	(145.583.489)	1.271.863.093 /
Zemljište		646.837.123	-	646.837.123
Građevinski objekti		673.950.780	(145.583.489)	528.367.290 /
Postrojenja i oprema		58.244.782	-	58.244.782
Biološka imovina		3.485.764	-	3.485.764
Materijalna imovina u pripremi		34.928.133	-	34.928.133
Financijska imovina	26	13.110.758	-	13.110.758
Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe		20.000	-	20.000
Ulaganja u vrijednosne papire		400	-	400
Dani zajmovi, depoziti i slično		13.090.358	-	13.090.358
KRATKOTRAJNA IMOVINA		93.516.270	-	93.516.270
Zalihe	27	5.911.783	-	5.911.783
Sirovine i materijal		4.005.654	-	4.005.654
Trgovačka roba		1.906.129	-	1.906.129
Potraživanja		62.200.618	-	62.200.618
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	28	45.615.277	-	45.615.277
Potraživanja od kupaca	29	2.665.002	-	2.665.002
Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	30	440.689	-	440.689
Potraživanja od države i drugih institucija	31	2.965.414	-	2.965.414
Ostala potraživanja	32	9.838.298	-	9.838.298
Financijska imovina	33	20.132.886	-	20.132.886
Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe		15.525.783	-	15.525.783
Dani zajmovi, depoziti i slično		4.607.103	-	4.607.103
Novac u banci i blagajni	34	5.270.983	-	5.270.983
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	35	134.357	-	134.357
UKUPNA AKTIVA		1.548.562.801	(145.583.489)	1.402.979.312 /
IZVANBILANČNI ZAPISI	48	5.502.678	-	5.502.678

**Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

2.4. Usporedni podaci i prepravljivanja početnih stanja (nastavak)

	Bilješka	1.1.2018. prethodno objavljeno	Prepravljivanja	1.1.2018. prepravljeno
KAPITAL I REZERVE		793.452.304	(119.378.461)	674.073.843 /
TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	36	185.315.700	-	185.315.700
KAPITALNE REZERVE	37	8.630.224	-	8.630.224
REZERVE IZ DOBITI	37	13.670.930	-	13.670.930
Zakonske rezerve	37	9.593.340	-	9.593.340
Rezerve za vlastite dionice	37	21.461.614	-	21.461.614
Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	37	(21.461.614)	-	(21.461.614)
Ostale rezerve	37	4.077.590	-	4.077.590
REVALORIZACIJSKE REZERVE	37	533.309.265	(119.378.461)	413.930.804 /
ZADRŽANA DOBIT		86.853.579	(43.018.214)	43.835.364 /
DOBIT POSLOVNE GODINE		(39.131.896)	43.018.214	3.886.319 /
Interes manjine		4.804.502	-	4.804.502
REZERVIRANJA	38	9.677.573	-	9.677.573
Rezerviranja za započete sudske sporove		7.677.412	-	7.677.412
Rezerviranja za godišnje odmore		2.000.161	-	2.000.161
DUGOROČNE OBVEZE		592.606.206	(26.205.028)	566.401.180 /
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	39	475.538.321	-	475.538.321
Odgodena porezna obveza	40	117.067.887	(26.205.028)	90.862.859 /
KRATKOROČNE OBVEZE		150.146.680	-	150.146.680
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	41	327.998	-	327.998
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	42	107.180.890	-	107.180.890
Obveze za predujmove		6.001.506	-	6.001.506
Obveze prema dobavljačima	43	26.953.652	-	26.953.652
Obveze prema zaposlenicima	44	2.679.426	-	2.679.426
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	45	6.120.256	-	6.120.256
Ostale kratkoročne obveze	46	207.015	-	207.015
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG		2.680.035	-	2.680.035
RAZDOBLJA	47	1.548.562.801	(145.583.489)	1.402.979.312 /
UKUPNA PASIVA		1.548.562.801	(145.583.489)	1.402.979.312 /
IZVANBILANČNI ZAPISI	48	5.502.678	-	5.502.678

**Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

2.4. Usporedni podaci i prepravljajja početnih stanja (nastavak)

Objašnjenje ispravaka je dano u nastavku:

- (i) Matično društvo je tijekom 2019. godine promijenilo računovodstvenu politiku naknadnog mjerenja građevinskih objekata s revalorizacijskog modela na model troška zbog realnije usporedivosti s konkurentima iz industrije. Promjena politike provedena je retrospektivno s prikazom učinaka na prethodna razdoblja.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

3. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja („MSFI“)

Prva primjena novih izmjena postojećih standarda koje su na snazi za tekuće izvještajno razdoblje

U nastavku slijede novi standardi, izmjene postojećih standarda i nova tumačenja koje je objavio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“) i usvojeni su u Europskoj uniji na snazi za tekuće izvještajno razdoblje:

- **MSFI 16 „Najmovi“**, usvojen u Europskoj uniji 31. listopada 2017. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.),
- izmjene **MSFI-ja 9 „Financijski instrumenti“** - Predujmovi s negativnom naknadom, usvojene u Europskoj uniji 22. ožujka 2018. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.),
- izmjene **MRS-a 19 „Primanja zaposlenih“** – Izmjene, suženje prava, odnosno isplata iz planova primanja, usvojene u Europskoj uniji 13. ožujka 2019. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.),
- izmjene **MRS-a 28 „Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima“** - Dugoročna ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke pothvate, usvojene u Europskoj uniji 8. veljače 2019. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.),
- izmjene raznih standarda uslijed **„Dorada MSFI-jeva iz ciklusa 2015. - 2017.“**, proizašle iz projekta godišnje dorade MSFI-jeva (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23), prvenstveno radi otklanjanja nepodudarnosti i pojašnjenja teksta, usvojene u Europskoj uniji 14. ožujka 2019. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.),
- **OTMFI 23 „Nesigurnost u vezi s primjenom poreznih pravila na porez na dobit“** – usvojen u Europskoj Uniji 23. listopada 2018. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.).

Usvajanje navedenih izmjena postojećih standarda i tumačenja nije dovelo do materijalnih promjena u financijskim izvještajima Grupe.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

3. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja („MSFI“) (nastavak)

Prva primjena novih izmjena postojećih standarda koje su na snazi za tekuće izvještajno razdoblje (nastavak)

Utjecaj početne primjene MSFI-a 16 Najmovi

(a) Utjecaj nove definicije najma

Grupa je iskoristila praktična rješenja dostupna za prijelaz na MSFI 16 kako ne bi ponovno procjenjivalo je li riječ o ugovoru o najmu odnosno sadržava li ugovor najam. Slijedom toga, definicija najma u skladu s MRS-om 17 i OTMFI-jem 4 i dalje će se primjenjivati na najmove sklopljene ili izmijenjene prije 1. siječnja 2019.

Promjena definicije najma uglavnom se odnosi na pojam kontrole. MSFI-jem 16 određuje se sadržava li ugovor najam na temelju kojeg klijent ima pravo kontrolirati uporabu utvrđene imovine u određenom razdoblju u zamjenu za naknadu. To se razlikuje od usredotočenosti na „rizike i koristi“ koja obilježava MRS 17 i OTMFI 4.

Grupa primjenjuje definiciju najma i povezane smjernice sadržane u MSFI-ju 16 na sve ugovore o najmu sklopljene ili izmijenjene 1. siječnja 2019. ili nakon tog datuma (bez obzira na to je li riječ o najmodavcu ili najmoprimcu).

(b) Utjecaj na računovodstvo najmoprimca

(i) Protekli poslovni najmovi

MSFI 16 će promijeniti način na koji Grupa obračunava najmove koji su prethodno klasificirani kao poslovni najmovi prema MRS-u 17, i koji su bili izvanbilančne stavke. Pri primjeni MSFI-ja 16, Grupa za sve najmove (osim za najmove navedene u nastavku):

- iskazuje imovinu s pravom uporabe i obveze po najmu u izvještaju o financijskom položaju, koje se prvi put mjere u visini sadašnje vrijednosti budućih plaćanja najma, s imovinom s pravom uporabe usklađenom za iznos unaprijed plaćenih ili odgođenih plaćanja najma u skladu s MSFI-jem 16: C8 (b) (ii)
- iskazuje amortizaciju imovine s pravom uporabe i kamate na obveze po najmu u izvještaju o dobiti i gubitku;
- razdvaja ukupan iznos novca uplaćenog u dio glavnice (prikazan u poslovnim aktivnostima) i kamate (prikazane u poslovnim aktivnostima) u izvještaju o tijeku novca.
- Poticaji za najam (npr. razdoblja za koja je najmodavac oslobodio najmoprimca od plaćanja najamnine) iskazani su kao dio mjerenja imovine s pravom uporabe i obveza po najmu, dok su se u skladu s MRS-om 17 iskazivali poticaji za najam, pravocrtno amortizirani kao smanjenje troška najma.

Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

3. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja („MSFI“) (nastavak)

Prva primjena novih izmjena postojećih standarda koje su na snazi za tekuće izvještajno razdoblje (nastavak)

Utjecaj početne primjene MSFI-a 16 Najmovi (nastavak)

(b) Utjecaj na računovodstvo najmoprimca (nastavak)

(i) Protekli poslovni najmovi (nastavak)

- U skladu s MSFI-jem 16, za imovinu s pravom uporabe ispituje se umanjenje vrijednosti u skladu s MRS-om 36.
- Za sve kratkoročne najmove (razdoblje najma od 12 mjeseci ili manje) te najmove imovine male vrijednosti (kao što su tableti i osobna računala te uredski namještaj i telefoni).

Grupa je odlučila pravocrtno iskazati rashode za najam, kako je to dopušteno MSFI-jem 16. Navedeni se trošak iskazuje kao „Ostali vanjski troškovi“ u dobiti i gubitku.

GRupa je iskoristila sljedeća praktična rješenja pri primjeni pristupa na kumulativnoj osnovi u pogledu najmova koji su prethodno klasificirani kao poslovni najmovi prema MRS-u 17.

- Grupa je primijenila jedinstvenu diskontnu stopu na portfelj najmova sa sličnim obilježjima.
- Grupa je uskladila imovinu s pravom uporabe na datum početne primjene za iznos rezerviranja za štetne ugovore o najmu iskazane u skladu s MRS-om 37 u izvještaju o financijskom položaju netom prije datuma početne primjene umjesto provedbe procjene umanjenja vrijednosti.
- Grupa je odlučila ne iskazati imovinu s pravom uporabe i obveza po najmu za najmove čije razdoblje trajanja završava u roku od 12 mjeseci od datuma početne primjene.
- Grupa je izostavila početne izravne troškove iz mjerenja imovine s pravom uporabe na datum početne primjene.
- Grupa je na temelju naknadnog uvida utvrdila razdoblje trajanja najma u slučaju ugovora s mogućnosti produljenja ili prekida najma.

**Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine**

3. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja („MSFI“) (nastavak)

Prva primjena novih izmjena postojećih standarda koje su na snazi za tekuće izvještajno razdoblje (nastavak)

Utjecaj početne primjene MSFI-a 16 Najmovi (nastavak)

(i) Protekli financijski najmovi

Kad je riječ o najmovima klasificiranim kao financijskim najmovima prema MRS-u 17, knjigovodstveni iznos imovine i obveza temeljem financijskog najma izmjeren primjenom MRS-a 17 netom prije početka početne primjene reklasificira se u imovinu s pravom uporabe odnosno obveze po najmu bez usklađivanja, osim ako je Grupa odlučila primijeniti iznimku za priznavanje najmovi male vrijednosti. Imovina s pravom uporabe i obveze po najmu obračunavaju se primjenom MSFI-ja 16 od 1. siječnja 2019.

Najmovi

Grupa je primijenila MSFI 16 uporabom pristupa na kumulativnoj osnovi te stoga nije prepravila usporedne informacije i iskazala ih je u skladu s MRS-om 17. Početna primjena MSFI-ja 16 nema utjecaja na financijske izvještaje Grupe za razdoblje do 31.12.2019.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

3. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja („MSFI“) (nastavak)

Izmjene postojećih standarda koje je objavio OMRS i usvojene su u Europskoj uniji, ali još nisu na snazi

Na datum odobrenja ovih financijskih izvještaja bile su objavljene, ali ne i na snazi sljedeće izmjene postojećih standarda, koje je objavio OMRS i usvojene su u Europskoj uniji:

- izmjene **MRS-a 1 “Prezentacija financijskih izvještaja”** i **MRS-a 8 “Računovodstvene politike, promjene u računovodstvenim procjenama greškama”** – Definicija značajnosti, usvojene u Europskoj uniji 29. studenoga 2019. (na snazi za godišnja razdoblja počevši na ili nakon 1. siječnja 2020.),
- izmjene **MSFI-ja 9 „Financijski instrumenti”, MRS-a 39 „Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje”** te **MSFI-ja 7 „Financijski instrumenti: objavljivanje”** - Reforma referentnih kamatnih stopa, usvojene u Europskoj uniji 15. studenoga 2020. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020.),
- izmjene upućivanja na Konceptualni okvir u MSFI-jevima, usvojene u Europskoj uniji 29. studenoga 2019. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020.).

Grupa je odabrala ne primjenjivati nove standarde, izmjene postojećih standarda i interpretacije prije datuma njihova stupanja na snagu.

Grupa očekuje da primjene ovih standarda i izmjena postojećih standarda ne dovode do materijalnih promjena financijskih izvještaja u razdoblju Prve primjene standarda.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

3. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja („MSFI“) (nastavak)

Novi standardi te izmjene postojećih standarda koje je objavio OMRS, još neusvojeni u Europskoj uniji

MSFI-jevi trenutačno usvojeni u Europskoj uniji ne razlikuju se značajno od propisa koje je donio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde (OMRS), izuzev sljedećih standarda i izmjena postojećih standarda, o čijem usvajanju Europska unija [datum objave financijskih izvještaja] još nije donijela odluku (datumi stupanja na snagu navedeni u nastavku odnose se na MSFI-jeve koje je objavio OMRS):

- **MSFI 14 „Regulativom propisane razgraničene stavke“** (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016.) - Europska komisija odlučila je postupak preuzimanja ovog prijelaznog standarda odgoditi do objave njegove konačne verzije,
- **MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“** (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2021.),
- izmjene **MSFI 3 „Poslovna spajanja“** - Definicija poslovanja (na snazi za poslovna spajanja za koje je datum stjecanja na ili nakon početka prvog godišnjeg izvještajnog razdoblja koje počinje na dan ili nakon 1. siječnja 2020. i na stjecanje sredstava do kojih dolazi na ili nakon početka tog razdoblja),
- izmjene **MSFI-ja 10 „Konsolidirani financijski izvještaji“** i **MRS-a 28 „Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima“** - Prodaja odnosno ulog imovine između ulagača i njegovog pridruženog subjekta ili zajedničkog pothvata te daljnje izmjene (prvotno određeni datum stupanja na snagu odgođen je do dovršetka projekta istraživanja na temu primjene metode udjela).

Grupa očekuje da primjene ovih standarda i izmjena postojećih standarda ne dovode do materijalnih promjena financijskih izvještaja u razdoblju Prve primjene standarda.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

4. Značajne računovodstvene politike

4.1. Osnova konsolidacije

Konsolidirani financijski izvještaji obuhvaćaju financijske izvještaje Matice, te subjekta pod kontrolom Matice (ovisna društva). Kontrola je prisutna ukoliko Matica ima moć upravljanja financijskim i poslovnim politikama nekog subjekta na način da ostvari koristi od njegove aktivnosti.

4.1.1. Poslovna spajanja

Grupa primjenjuje MSFI 3 „Poslovna spajanja“ za računovodstveno iskazivanje poslovnih spajanja, a računovodstvene politike primijenjene pri tim stjecanjima opisane su u nastavku.

Poslovna spajanja iskazuju se primjenom metode stjecanja na datum stjecanja, na dan kada je Grupa stekla kontrolu.

Grupa kontrolira drugi subjekt kada je izložena ili kada ima pravo na varijabilni povrat iz sudjelovanja u subjektu, te svojom moći nad subjektom ima mogućnost utjecati na prinos. Grupa ponovno procjenjuje da li ima kontrolu kada se promijeni jedan ili više elemenata kontrole. To uključuje okolnosti u kojima zaštitnička prava koje ima Grupa (na primjer, ona koja proizlaze iz kreditne aktivnosti) postanu značajna i dovode do toga da Grupa ima moć nad subjektom.

Grupa mjeri goodwill na datum stjecanja kao:

- fer vrijednost prenesene naknade; uvećano za
- priznati iznos eventualnog nekontrolirajućeg udjela u stečenom subjektu, uvećano za,
- ako se stjecanje ostvaruje u dijelovima, fer vrijednost postojećeg vlasničkog udjela u stečenom društvu; umanjeno za
- neto priznati iznos (u pravilu fer vrijednost) prepoznatljive stečene imovine i obveza.

Ako zbroj predstavlja negativnu vrijednost, dobitak proizašao iz povoljne kupnje se odmah priznaje u dobiti ili gubitku.

Prenesena naknada ne uključuje iznose koji se odnose na podmirenje prethodnih poslovnih odnosa. Takvi se iznosi u pravilu priznaju kroz dobiti ili gubitak.

Troškovi povezani sa stjecanjem, osim onih koji se odnose na izdavanje dužničkih ili vlasničkih vrijednosnih papira, koje Grupa realizira u vezi s poslovnim spajanjem priznaju se kao trošak u trenutku nastanka.

Eventualna potencijalna naknada priznaje se po fer vrijednosti na datum stjecanja. Ako je potencijalna naknada klasificirana kao kapital i rezerve, ne vrednuje se ponovo, a njezino podmirenje se iskazuje unutar kapitala i rezervi. U drugim slučajevima, naknadne promjene fer vrijednosti potencijalne naknade priznaju se kroz dobit ili gubitak.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

4. Značajne računovodstvene politike

4.1. Osnova konsolidacije

4.1.2. Ovisna društva

Podružnice Ovisna društva su sva društva (uključujući i društva s posebnom namjenom) nad kojima Grupa ima kontrolu nad financijskim i poslovnim politikama. Postojanje i učinak potencijalnih prava glasa koja se mogu iskoristiti ili zamijeniti razmatraju se prilikom procjene ima li Grupa kontrolu nad drugim poslovnim subjektom. Podružnice su u potpunosti konsolidirane od datuma na koji je kontrola stvarno prenesena na Grupu te isključene iz konsolidacije od dana kad ta kontrola prestane.

Sve transakcije unutar Grupe, stanja i nerealizirani dobiti od transakcija unutar društava Grupe se eliminiraju. Isto tako eliminiraju se i nerealizirani gubici. Prema potrebi, računovodstvene politike podružnica izmijenjene su kako bi se uskladile s politikama koje primjenjuje Grupa.

Matično društvo ima kontrolu nad društvom Vranjica Belvedere d.d., Seget Vranjica, te posjeduje na dan 31.12.2019. godine 76,62% udjela u vlasništvu i glasačkim pravima (31.12.2018. godine = 74,67%).

4.1.3. Promjene u vlasničkim udjelima u podružnicama bez promjene kontrole

Grupa primjenjuje politiku prema kojoj transakcije s manjinskim dioničarima koji ne rezultiraju gubitkom kontrole tretira kao transakcije s većinskim vlasnicima Grupe. Kod otkupa dionica od manjinskih dioničara razlika između plaćenih iznosa i pripadajućeg udjela u neto imovini podružnice iskazuju se u kapitalu. Dobici ili gubici vezani uz prodaju manjinskim udjelima također se iskazuju u kapitalu.

4.1.4. Nekontrolirajući udjeli

Grupa pri svakoj pojedinoj transakciji procjenjuje da li će nekontrolirajuće udjele iskazati po njihovoj fer vrijednosti, ili prema njihovom razmjernom udjelu u priznatom iznosu prepoznatljive neto imovine društva koje se stječe na datum stjecanja.

Promjene ulaganja u podružnice koje ne rezultiraju gubitkom kontrole iskazuju se kao transakcije s imateljima dionica u svojstvu vlasnika te takve prilagodbe nemaju utjecaj na goodwill niti se priznaju kroz dobit ili gubitak unutar izvještaja o dobiti ili gubitku. Prilagodbe nekontrolirajućih udjela temelje se na razmjernom iznosu neto imovine podružnice.

4.1.5. Transakcije koje se eliminiraju prilikom konsolidacije

Unutargrupna stanja i transakcije, te nerealizirani prihodi i rashodi (s izuzetkom dobitaka ili gubitaka po osnovi tečajnih razlika), koji proizlaze iz unutargrupnih transakcija, eliminiraju se prilikom sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja. Nerealizirani gubici se eliminiraju na isti način kao i nerealizirani dobiti, ali samo pod uvjetom da nema dokaza o umanjenju vrijednosti.

4. Značajne računovodstvene politike

4.1. Osnova konsolidacije

4.1.6. Goodwill

Goodwill predstavlja razliku između fer vrijednosti troška stjecanja i fer vrijednosti udjela Grupe u neto prepoznatljivoj imovini stečene podružnice na dan stjecanja. Goodwill nastao stjecanjem podružnica iskazuje se u okviru nematerijalne imovine. Zasebno iskazan goodwill godišnje se provjerava zbog umanjenja vrijednosti ili kad god postoje pretpostavke za umanjenje te se iskazuje po trošku stjecanja umanjenom za akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Gubici od umanjenja vrijednosti goodwilla se ne ukidaju.

Goodwill se alocira na jedinice stvaranja novca za potrebe testiranja umanjenja vrijednosti. Alokacija se provodi na one jedinice stvaranja novca za koje se očekuje da će imati koristi od poslovnog spajanja u kojem je nastao goodwill.

4.2. Poslovna spajanja

Stečena ovisna društva iskazuju se metodom stjecanja. Trošak stjecanja mjeri se kao ukupna fer vrijednost prenesene imovine, te stečenih ili preuzetih obveza na datum razmjene i glavnih instrumenata koje je Grupa izdala u zamjenu za kontrolu nad stečenim subjektom, uvećana za sve troškove izravno povezane s poslovnim spajanjem. Prepoznatljiva imovine, obveze i nepredviđene obveze stečenog subjekta koje udovoljavaju uvjetima priznavanja iz MSFI 3 priznaju se po fer vrijednostima na datum stjecanja, odnosno kada je stečena puna kontrola nad poslovanjem preuzete podružnice.

Goodwill stečen poslovnim kombinacijama se izvorno mjeri po trošku što predstavlja iznos iznad troška poslovne kombinacije nad interesom Grupe u neto fer vrijednosti imovine, obveza ili potencijalnih obveza koji se mogu odrediti. Nakon početnog priznavanja goodwill se mjeri po trošku umanjenom za akumulirani gubitak od umanjenja vrijednosti. Goodwill se pregledava radi mogućeg umanjenja vrijednosti jednom godišnje ili češće ako događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju da bi knjigovodstvena vrijednost mogla postati umanjena.

4.3. Priznavanje prihoda

Prihodi se sastoje od fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja za prodane proizvode, robu ili usluge tijekom redovnog poslovanja Grupe. Prihodi su iskazani u iznosima koji su umanjeni za porez na dodanu vrijednost, trošarine, procijenjene povrate, rabate i diskonte. Grupa priznaje prihode kada se iznos prihoda može pouzdano mjeriti, kada će Grupa imati buduće ekonomske koristi i kada su zadovoljeni specifični kriteriji za sve djelatnosti Grupe koje su opisane u nastavku.

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

4.3. Priznavanje prihoda (nastavak)

(a) Prihodi od prodaje robe

Grupa ostvaruje prihode od prodaje u maloprodaji. Navedeno se odnosi na trgovačku djelatnost u sklopu kompleksa SOLARIS i Belvedere Trogir. Prihodi od prodaje robe u maloprodaji priznaju se kada Grupa obavi isporuke kupcu, kada kupac ima slobodu određivanja prodajne cijene i kada ne postoji nijedna nepodmirena obveza koja bi mogla utjecati na prihvaćanje proizvoda od strane kupca. Naplata ovih potraživanja u pravilu je u trenutku isporuke.

(b) Prihodi od usluga

Prihodi od izvršenih hotelsko-turističkih usluga priznaju se u razdoblju u kojem su usluge obavljene.

(c) Prihodi od kamata

Prihodi od kamata priznaju se na vremenski proporcionalnoj osnovi koristeći metodu efektivne kamatne stope. Kada je vrijednost potraživanja umanjena, Grupa umanjuje knjigovodstvenu vrijednost potraživanja na njegovu nadoknadivu vrijednost, što predstavlja procijenjenu vrijednost očekivanih novčanih priljeva diskontiranih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi instrumenata. Ravnomjerno ukidanje diskonta u budućim razdobljima, priznaje se kao prihod od kamata. Prihodi od kamata od zajmova čija je naplata upitna, priznaju se koristeći metodu originalne efektivne kamatne stope.

(d) Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi priznaju se kada je ustanovljeno pravo na isplatu dividende.

4.4. Porez na dobit

Društvo obračunava obvezu za porez u skladu s hrvatskim zakonom. Trošak poreza na dobit sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit iskazuje se u računu dobiti i gubitka do iznosa poreza na dobit koji se odnosi na stavke unutar glavnice kada se trošak poreza na dobit priznaje unutar glavnice.

Tekući porez predstavlja očekivanu poreznu obvezu obračunatu na oporezivi iznos dobiti za godinu, koristeći poreznu stopu važeću na dan bilance i sva usklađenja porezne obveze iz prethodnih razdoblja.

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u financijskim izvještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilančne obveze. Odgođene porezne obveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena porezna imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju. Odgođene porezne obveze i porezna imovina ne priznaju se po privremenim razlikama koje proizlaze iz goodwilla ili početnim priznavanjem druge imovine i obveza, osim kod poslovnog spajanja, u transakcijama koje ne utječu ni na poreznu niti računovodstvenu dobit.

4. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

4.4. Porez na dobit (nastavak)

Odgodene porezne obveze priznaju se na temelju oporezivih privremenih razlika koje nastaju po osnovi ulaganja u ovisna i pridružena društva, odnosno udjela u zajedničkim ulaganjima, osim ako Grupa nije u mogućnosti kontrolirati poništenje privremene razlike i ako je vjerojatno da se privremena razlika neće poništiti u dogledno vrijeme. Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine preispituje se na svaki izvještajni datum i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerojatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela porezne imovine.

Odgodeni porez obračunava se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u razdoblju u kojem će doći do podmirenja obveze ili realizacije sredstva, temeljenim na poreznim zakonima koji su na snazi ili u postupku donošenja do izvještajnog datuma. Izračun odgođenih poreznih obveza i imovine održava iznos za koji se očekuje da će nastati obveza ili povrat, na datum izvještavanja.

4.5. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina sastoji se od licenca za softverske pakete i ulaganja u projektu dokumentaciju. Navedena su sredstva evidentirana po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija je obračunata primjenom linearne metode tijekom procijenjenog vijeka korištenja ove imovine. Sredstva nematerijalne imovine amortiziraju se u razdoblju od 2-2,85 godine (u 2018. godini: 2-2,85 godina).

4.6. Nekretnine, postrojenja i oprema

Zemljište Grupa priznaje primjenom metode revalorizacije umanjeno za obračunatu amortizaciju, te je posljednja procjena pozicija zemljišta provedena krajem 2015. godine. Nekretnine Grupa priznaje primjenom metode troška nabave. Trošak nabave obuhvaća nabavnu cijenu i sve troškove izravno povezane s dovođenjem sredstva u redovno stanje za namjeravanu uporabu.

Ostale pozicije (oprema i postrojenja) se vrednuju po trošku nabave umanjenom za ispravak vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti za sve članice Grupe. Trošak nabave obuhvaća nabavnu cijenu i sve troškove izravno povezane s dovođenjem sredstva u redovno stanje za namjeravanu uporabu.

Naknadni izdaci vezani za već priznate predmete nekretnina, postrojenja i opreme kapitaliziraju se kao povećanje vrijednosti imovine isključivo u slučaju kada je vjerojatno da će zbog tih dodatnih izdataka pritjecati dodatne buduće ekonomske koristi i kada ti izdaci unapređuju stanje imovine iznad originalno priznatog. Svi ostali naknadni troškovi priznaju se kao rashod u razdoblju kada su nastali.

Nabavna vrijednost vlastito izgrađenih sredstava uključuje trošak materijala i direktnog rada i druge troškove povezane s dovođenjem sredstva u namijenjeno radno stanje, kao i troškove demontiranja i uklanjanja dijelova, te obnove lokacije na kojoj se nalaze.

Dobici i gubici temeljem rashodovanja ili otuđenja dugotrajne materijalne imovine iskazuju se u računu dobiti i gubitka u razdoblju u kojem su nastali. Nekretnine u izgradnji iskazane su po trošku nabave umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja.

Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo raspoloživo i spremno za namjeravanu upotrebu. Imovina u izgradnji i zemljišta se ne amortiziraju.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

4.6. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Rezidualna vrijednost imovine predstavlja procijenjeni iznos koji bi Grupa dobila od prodaje imovine umanjena za procijenjeni trošak prodaje u slučaju da je imovina dosegla starost i stanje koje se očekuje na kraju vijeka trajanja imovine. Grupa je procijenila da za sredstva nekretnina, postrojenja i opreme ne postoji rezidualna vrijednost, te stoga cjelokupni iznos nabavne vrijednosti podliježe amortizaciji. Amortizacija se prikazuje u računu dobiti i gubitka korištenjem linearne metode otpisa tijekom procijenjenog korisnog vijeka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme. Procijenjeni korisni vijek trajanja za pojedinu imovinu u izvještajnom razdoblju je kako slijedi:

Građevinski objekti	11,11 godina
Alati, pogonski i uredski inventar	2,85 – 14,28 godine
Informatička oprema	2 godine
Transportna sredstva	4 – 5 godina

Slijedeći inicijalno priznavanje prema trošku, zemljišta se priznaju prema revaloriziranoj vrijednosti, koja predstavlja fer vrijednost na dan revalorizacije umanjena za trošak umanjenja vrijednosti. Građevinski objekti se priznaju prema amortiziranom trošku.

Fer vrijednost se bazira na tržišnoj vrijednosti, a to je procijenjena vrijednost za koju bi imovina mogla biti prodana na dan procjene vrijednosti između dobrovoljnog kupca i dobrovoljnog prodavatelja po uobičajenim poslovnim i komercijalnim uvjetima.

Kad se knjigovodstveni iznos sredstva poveća kao rezultat revalorizacije, to povećanje je evidentirano kao revalorizacijska rezerva. Revalorizacijsko povećanje priznaje se kao prihod do iznosa do kojeg ono poništava revalorizacijsko smanjenje istog sredstva, koje je prethodno bilo priznato kao rashod.

Smanjenje knjigovodstvenog iznosa kao rezultata revalorizacije provodi se kao rashod, te tereti izravno revalorizacijsku rezervu do iznosa do kojeg ovo smanjenje ne premašuje iznos koji postoji kao revalorizacijska rezerva za navedeno sredstvo.

Matično društvo SOLARIS d.d. je posljednju revalorizaciju provelo u prosincu 2015. godine, te su efekti vezani uz navedenu novu procjenu evidentirani kao uvećanje sredstva zemljišta i građevinskih objekata u aktivni Grupe, te revalorizacijske rezerve i odgođene porezne obveze u pasivi Grupe. Ovisno društvo Vranjica je revalorizaciju zemljišta provelo u 2019. godini.

4. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

4.7. Umanjenje vrijednosti nematerijalne i materijalne imovine

Na svaki datum bilance Grupa analizira sadašnju vrijednost nematerijalne i materijalne imovine kako bi se procijenilo da li postoje pokazatelji da vrijednost nekog sredstva treba biti umanjena. Ako takvi pokazatelji postoje, Grupa procjenjuje nadoknadivi iznos sredstva kako bi se utvrdio iznos gubitka od umanjenja vrijednosti (ukoliko on postoji). Ukoliko nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Grupa procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja stvara novac kojoj to sredstvo pripada.

Kada se temelj raspodjele može utvrditi na razumnoj i dosljednoj osnovi, sredstva se također raspoređuju na pojedinu jedinicu koja stvara novac, a ukoliko to nije moguće, sredstva se raspoređuju na najmanje jedinice Grupe koje stvaraju novac i za koje se raspodjela može utvrditi na razumnoj i dosljednoj osnovi.

Nadoknadivi iznos jest viši iznos fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje i vrijednosti sredstva u upotrebi. Pri utvrđivanju vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi se diskontiraju na sadašnju vrijednost primjenjujući diskontnu stopu prije poreza koja odražava tekuće tržišne procjene sadašnje vrijednosti novca i rizika specifičnih za pojedino sredstvo.

Ako je nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja stvara novac) manji od knjigovodstvenog iznosa, knjigovodstveni iznos sredstva (ili jedinice koja stvara novac) umanjuje se do njegovog nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja imovine priznaje se odmah kao rashod u računu dobiti i gubitka, osim za revaloriziranu imovinu gdje se gubici prvi umanjuju na teret pripadajućih revalorizacijskih rezervi.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja stvara novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja stvara novac) uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

4. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

4.8. Ulaganja u pridružena društva

Pridruženim društvima smatraju se društva u kojima Grupa ima značajan utjecaj, ali nema kontrolu. Značajan utjecaj je moć sudjelovanja u odlukama o financijskim i poslovnim politikama subjekta u koje je izvršeno ulaganje, ali ne predstavlja kontrolu ili zajedničku kontrolu tih politika. Ulaganja u pridružena društva iskazuju se po metodi udjela.

4.9. Financijska imovina

Financijska imovina i financijske obveze priznaju se u izvještaju o financijskom položaju Grupe kada Grupa postane strana ugovornih odredbi instrumenta.

Financijska imovina i financijske obveze početno se mjere po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi koji se mogu izravno pripisati stjecanju ili izdavanju financijske imovine i financijskih obveza (osim financijske imovine i financijskih obveza koja se mjeri po fer vrijednosti kroz dobiti ili gubitak) dodaju se ili odbijaju od fer vrijednosti financijske imovine ili financijskih obveza, prema potrebi, pri početnom priznavanju. Transakcijski troškovi koji se mogu izravno pripisati stjecanju financijske imovine ili financijskih obveza po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak priznaju se odmah u dobiti i gubitku.

Kupnja ili prodaja financijske imovine redovnim putem priznaje se i prestaje priznavati na osnovu datuma trgovanja. Redovne kupnje ili prodaje su kupnja ili prodaja financijske imovine koja zahtijeva isporuku imovine u vremenskom okviru utvrđenom propisom ili praksom na tržištu.

Sva priznata financijska imovina naknadno se u cijelosti mjeri po amortiziranom trošku, fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, ovisno o poslovnom modelu i karakteristikama ugovorenih tijekova novca financijske imovine.

Klasifikacija financijske imovine

Dužnički instrumenti koji ispunjavaju sljedeće uvjete naknadno se mjere po amortiziranom trošku:

2. financijska imovina se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje financijske imovine radi naplate ugovornih novčanih tokova; i
3. ugovorni uvjeti financijske imovine uzrokuju novčane tijekove koji su isključivo plaćanje glavnice i kamata na preostali iznos glavnice na određene datume

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

4.10. Financijska imovina (nastavak)

(i) Amortizirani trošak i metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška dužničkog instrumenta i raspoređivanja prihoda od kamata tijekom relevantnog razdoblja.

Za financijsku imovinu, osim kupljene ili nastale kreditno umanjene financijske imovine (tj. imovina koja je kreditno umanjena prilikom početnog priznavanja), efektivna kamatna stopa je stopa koja točno diskontira procijenjene buduće novčane primitke (uključujući sve naknade i bodove plaćene ili primljene koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijskih troškova i ostalih premija ili diskonta) isključujući očekivane kreditne gubitke, kroz očekivani vijek dužničkog instrumenta, ili, gdje je prikladno, kraće razdoblje, na bruto knjigovodstvene vrijednosti dužničkog instrumenta pri početnom priznavanju. Za kupljenu ili nastalu kreditno umanjenu financijsku imovinu, efektivna kamatna stopa usklađena s kreditom izračunava se diskontiranjem procijenjenih budućih novčanih tokova, uključujući očekivane kreditne gubitke, na amortizirani trošak dužničkog instrumenta pri početnom mjerenju.

Amortizirani trošak financijske imovine je iznos po kojem se financijski instrument mjeri pri početnom priznavanju umanjeno za otplate glavnice i uvećano za kumulativnu amortizaciju, koristeći metodu efektivne kamatne stope bilo koje razlike između tog početnog iznosa i iznosa dospijuća, usklađenog za bilo koji gubitak. Bruto knjigovodstvena vrijednost financijske imovine je amortizirani trošak financijske imovine prije usklađivanja za bilo koji gubitak.

Prihodi od kamata priznaju se primjenom metode efektivne kamatne stope za dužničke instrumente koji se naknadno mjere po amortiziranom trošku i po FVOSD.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

4.10. Financijska imovina (nastavak)

Za financijsku imovinu, osim za kupljenu ili nastalu kreditno umanjenu financijsku imovinu, prihodi od kamata izračunavaju se primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine, osim za financijsku imovinu koja je kasnije postala kreditno umanjena.

Za financijsku imovinu koja je kasnije postala kreditno umanjena, prihod od kamata se priznaje primjenom efektivne kamatne stope na amortizirani trošak financijske imovine. Ako se, u narednim izvještajnim razdobljima, kreditni rizik na kreditno umanjeni financijski instrument poboljša tako da financijski instrument više nije kreditno umanjeno, prihod od kamata se priznaje primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine.

Za kupljenu ili nastalu kreditno umanjenu financijsku imovinu, Grupa priznaje prihode od kamata primjenom efektivne kamatne stope usklađene kreditnim rizikom na amortizirani trošak financijske imovine pri početnom priznavanju. Izračun se ne vraća na bruto osnovu čak i ako se kreditni rizik financijske imovine naknadno poboljša tako da financijska imovina više nije kreditno umanjena.

Prihodi od kamata priznaju se u računu dobiti i gubitka.

Umanjenje financijske imovine

Grupa priznaje rezervacije za očekivane kreditne gubitke od ulaganja u dužničke instrumente koji se mjere po amortiziranom trošku te za potraživanja od kupaca. Iznos očekivanih kreditnih gubitaka izračunava se na svaki datum izvještavanja kako bi odražavao promjene u kreditnom riziku od početnog priznavanja pojedinog financijskog instrumenta.

Grupa uvijek priznaje cjeloživotne očekivane kreditne gubitke (ECL) za potraživanja od kupaca temeljem odabranog pojednostavljenog pristupa. Očekivani kreditni gubici na ovu financijsku imovinu procjenjuju se na temelju matrice dana kašnjenja kreirane na temelju povijesnog iskustva Grupa u pogledu kreditnih gubitaka, usklađene s faktorima koji su specifični za dužnike. Grupa trenutno ne usklađuje stopu gubitka za buduće makroekonomske uvjete budući da nije provelo analizu utjecaja makroekonomskih čimbenika na povijesne stope gubitka, uključujući vremensku vrijednost novca gdje je to prikladno.

Za sve ostale financijske instrumente Grupa priznaje cjeloživotni ECL-a kada je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja. Međutim, ako se kreditni rizik na financijskom instrumentu nije značajno povećao od početnog priznavanja, Grupa mjeri gubitak za taj financijski instrument u iznosu jednakom 12-mjesečnom ECL-u. Cjeloživotni ECL predstavlja očekivane kreditne gubitke koji će proizaći iz svih mogućih događaja neispunjenja obveza tijekom očekivanog vijeka trajanja financijskog instrumenta.

Nasuprot tome, 12-mjesečni ECL predstavlja dio cjeloživotnog ECL-a uslijed vjerojatnosti nastanka statusa neispunjenja obveza u sljedećih 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

4.10. Financijska imovina (nastavak)

(i) Značajno povećanje kreditnog rizika

Prilikom procjene je li kreditni rizik na financijskom instrumentu značajno porastao od početnog priznavanja, Grupa uspoređuje rizik nastanka statusa neispunjenja obveza na datum izvještavanja s rizikom nastanka statusa neispunjenja obveza financijskog instrumenta na datum početnog priznavanja. Prilikom ove procjene, Grupa uzima u obzir i kvantitativne i kvalitativne informacije koje su razumne i dostupne, uključujući povijesno iskustvo te koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili angažmana.

Konkretno, Grupa se prilikom procjene značajnog pogoršanja kreditnog rizika oslanja na dane kašnjenja. Ukoliko dužnik kasni više od 180 dana, tada Grupa pretpostavlja da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

Unatoč naprijed navedenom, pretpostavlja se da se kreditni rizik na financijskom instrumentu nije značajno povećao od početnog priznavanja ako se utvrdi da financijski instrument ima nizak kreditni rizik na datum izvještavanja. Utvrđeno je da financijski instrument ima nizak kreditni rizik ako:

- Financijski instrument ima niski rizik nastanka statusa neispunjenja obveza,
- Dužnik ima snažnu sposobnost da podmiri svoje ugovorne obveze u kratkom roku, i
- Nepovoljne promjene ekonomskih i poslovnih uvjeta na duži rok mogu, ali ne moraju nužno, smanjiti sposobnost zajmoprimca da ispunji svoje ugovorne obveze novčanog toka.

Međutim, Grupa trenutno ne koristi pojednostavljenje niskog kreditnog rizika prilikom ocjene značajnog povećanja kreditnog rizika. Grupa redovito prati učinkovitost korištenih kriterija za utvrđivanje je li došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika i revidira ih kako bi se osiguralo da kriteriji mogu identificirati značajno povećanje kreditnog rizika prije nego što dođe do kašnjenja u plaćanjima.

(ii) Definicija statusa neispunjenja obveze

Sljedeće činjenice koje predstavljaju slučaj nepodmirenja za potrebe upravljanja unutarnjim kreditnim rizikom, Grupa smatra povijesnim iskustvom koje pokazuju da financijska imovina koja zadovoljava bilo koji od sljedećih kriterija općenito nije nadoknadiva:

- kada je dužnik prekršio financijske klauzule; ili
- podaci koji su interno razvijeni ili dobiveni iz vanjskih izvora ukazuju na to da je malo vjerojatno da će dužnik isplatiti svoje vjerovnike, uključujući i Grupu, u cijelosti (bez uzimanja u obzir bilo kojeg kolaterala koje drži Grupa).

Bez obzira na gore navedenu analizu, Grupa smatra da je došlo do neispunjavanja obveza kada je financijska imovina dospjela više od 360 dana, a nisu plaćene obveze po istoj, osim ako Grupa ne raspolaže razumnim i potkrijepljivim informacijama kako bi pokazala prikladniji kriterij kašnjenja.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

4.10. Financijska imovina (nastavak)

(iii) Kreditno umanjenja financijska imovina

Financijska imovina je kreditno umanjenja kada je došlo do jednog ili više događaja koji imaju štetan utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove te financijske imovine. Dokaz da je financijsko sredstvo kreditno umanjeno uključuje dostupne podatke o sljedećim događajima:

3. značajne financijske poteškoće izdavatelja ili dužnika;
4. kršenje ugovora, kao neispunjenje obveze (definirano iznad);
5. kada izdavatelj dužniku, zbog financijskih poteškoća dužnika, odobrava istom koncesiju koju inače ne bi uzeo u obzir;
6. postaje vjerojatno da će dužnik otići u stečaj ili drugu financijsku reorganizaciju
7. nestanak aktivnog tržišta za određenu financijsku imovinu zbog financijskih poteškoća.

(iv) Politika otpisa

Grupa otpisuje financijsku imovinu kada postoje podaci koji ukazuju na to da je dužnik u ozbiljnim financijskim poteškoćama i da nema realnih izgleda za povrat, npr. kada je dužnik stavljen pod likvidaciju ili je u stečajnom postupku ili u slučaju potraživanja od kupaca, kada su iznosi dospjeli preko tri godine, ovisno što se prije dogodi. Otpisana financijska imovina i dalje može biti podložna aktivnostima naplate postupaka Grupe, uzimajući u obzir pravne savjete gdje je to prikladno. Prihod od naplate prethodno otpisan financijske imovine se priznaje u računu dobiti i gubitka.

(v) Mjerenje i priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka je funkcija vjerojatnosti nastanka statusa neispunjenja obveza (eng. Probability of Default, PD), gubitka u slučaju nastanka statusa neispunjenja obveza (eng. Loss Given Default, LGD), tj. veličine gubitka ako dođe do neispunjenja) i izloženosti u trenutku nastanka statusa neispunjenja obveza (eng. Exposure at Default, EAD). Procjena vjerojatnosti neispunjavanja obveza i gubitka zbog neispunjavanja obveza temelji se na povijesnim podacima te informacijama navedenim u prethodnim paragrafima. Što se tiče izloženosti u trenutku nastanka statusa neispunjenja obveza, za financijsku imovinu ona predstavlja bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine na datum izvještavanja.

Za procjenu PD i LGD parametara, Grupa se oslanja na publikacije vanjskih investicijskih rejting agencija.

Za financijsku imovinu, očekivani kreditni gubitak se procjenjuje kao razlika između svih ugovornih novčanih tijekova koji dopijevaju u skladu s ugovorom i svih očekivanih novčanih tijekova, diskontirana po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi. Ako je Grupa mjerila rezervacije za očekivane kreditne gubitke za financijski instrument u iznosu cjeloživotnog ECL-a u prethodnom izvještajnom razdoblju, ali na trenutni datum izvještavanja utvrđuje da uvjeti za cjeloživotni ECL-a više nisu ispunjeni, Grupa mjeri gubitak u iznosu jednakom 12-mjesečnom ECL-u na trenutni datum izvještavanja, osim za imovinu za koju je korišten pojednostavljeni pristup (potraživanja od kupaca).

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

4.10. Financijska imovina (nastavak)

Grupa priznaje dobit ili gubitak od umanjenja u računu dobiti i gubitka za sve financijske instrumente s odgovarajućim usklađenjem knjigovodstvenog iznosa kroz račun rezerviranja za očekivane kreditne gubitke

Prestanak priznavanja financijske imovine

Grupa prestaje priznavati financijsku imovinu samo kada isteknu ugovorna prava na novčane tijekomove ili kada prenosi financijsku imovinu, sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom nad financijskom imovinom na drugu osobu.

(v) Mjerenje i priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka (nastavak)

Ako Grupa ne prenosi i ne zadržava suštinski sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom te nastavlja kontrolirati prenesenu imovinu, Grupa priznaje svoj zadržani udjel u imovini i povezanu obvezu za iznose koje će možda morati platiti. Ako Grupa zadrži sve značajne rizike i nagrade povezane s vlasništvom nad prenesenom financijskom imovinom, Grupa nastavlja priznavati financijsku imovinu i također priznaje zaprimljeni kolateral za primljenu imovinu.

U slučaju prestanka priznavanja financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku, razlika između knjigovodstvene vrijednosti i iznosa primljene naknade i potraživanja priznaje se u računu dobiti i gubitka. Nadalje, pri prestanku priznavanja ulaganja u dužnički instrument mjeren po FVOSD, kumulativna dobit ili gubitak prethodno akumuliran u rezervi za revalorizaciju ulaganja reklasificira se u dobit ili gubitak, izuzev vlasničkih instrumenata za koje je odabrana FVOSD opcija.

Zajmovi i potraživanja

Grupa uvijek iskazuje rezervacije za gubitke potraživanja od kupaca u iznosu jednakom cjeloživotnom ECL-a. Očekivani kreditni gubici na potraživanja od kupaca procjenjuju se na temelju matrice dana kašnjenja, uzimajući u obzir povijesno iskustvo nastanka statusa neispunjenja obveza dužnika, i analizu tekuće financijske pozicije dužnika.

Nije bilo promjena u tehnikama procjene ili značajnim pretpostavkama tijekom tekućeg izvještajnog razdoblja.

Grupa otpisuje potraživanje od kupaca kada postoje podaci koji ukazuju na to da je dužnik u ozbiljnim financijskim poteškoćama i da nema realnih izgleda za povrat, npr. kada je dužnik stavljen pod likvidaciju ili je stupio u stečajni postupak, ili kada su potraživanja od kupaca dospjela više od dvije godine, ovisno što se dogodi ranije. Niti jedno od otpisanih potraživanja ne podliježe aktivnostima izvršenja. Tablica u nastavku prikazuje profil rizika potraživanja od kupaca na temelju matrice rezervacija Grupe. Budući da iskustvo povijesnog kreditnog gubitka Grupe ne pokazuje značajno različite obrasce gubitka za različite segmente klijenata, rezerviranja za gubitke temeljene na statusu dospjeća se dodatno ne razlikuju između različitih korisničkih grupa Grupe.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

4.11. Zalihe

Zalihe se iskazuju po trošku ili neto vrijednosti koja se može realizirati, ovisno o tome što je niže. Troškovi zaliha sadrže sve troškove nabave, konverzije i druge zavisne troškove koji su direktno povezani s dovođenjem zaliha na određenu lokaciju i u određeno stanje. Ukoliko je primjenjivo, trošak obuhvaća i direktne troškove rada i sve režijske/indirektne troškove povezane s dovođenjem zaliha do njihove sadašnje lokacije i u sadašnje stanje. Trošak se utvrđuje primjenom metode prosječnog ponderiranog troška. Sitan inventar se otpisuje u trenutku stavljanja u upotrebu. Neto vrijednost koja se može realizirati predstavlja procijenjenu prodajnu cijenu umanjenu za sve procijenjene troškove dovršenja i troškove marketinga, prodaje i distribucije.

Vrijednosno usklađenje zaliha robe radi se pojedinačno za svaki proizvod ukoliko je roba oštećena, ukoliko je postala u potpunosti ili djelomično zastarjela ili je pala njena prodajna cijena.

4.12. Potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca predstavljaju prava na naplatu određenih iznosa od kupaca ili drugih dužnika kao rezultat poslovnih aktivnosti Grupe. Potraživanja se iskazuju po fer vrijednosti umanjenoj za provedeni ispravak vrijednosti. Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca provodi se kada postoje objektivni dokazi da Grupa neće moći naplatiti sva svoja potraživanja u skladu s dogovorenim uvjetima. Značajne financijske poteškoće dužnika, vjerojatnost dužnikova stečaja, te neizvršenje ili propusti u plaćanjima, smatraju se pokazateljima umanjena vrijednosti potraživanja od kupaca. Iznos ispravka vrijednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i nadoknadivog iznosa potraživanja, te se utvrđuje temeljem procjene Uprave Grupe otpisuje potraživanje od kupaca kada postoje podaci koji ukazuju na to da je dužnik u ozbiljnim financijskim poteškoćama i da nema realnih izgleda za povrat, npr. kada je dužnik stavljen pod likvidaciju ili je stupio u stečajni postupak, ili kada su potraživanja od kupaca dospjela više od dvije godine, ovisno što se dogodi ranije. Iznosi ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iskazuju se u računu dobiti i gubitka.

4.13. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju gotovinu, depozite kod banaka po viđenju i ostale kratkotrajne visoko likvidne instrumente s rokovima naplate do tri mjeseca ili kraće.

4.14. Dionički kapital

Dionički kapital sastoji se od redovnih dionica. Primici koji se iskazuju u glavnici pri izdavanju novih dionica ili opcija, iskazuju se umanjeni za pripadajuće troškove transakcije i porez na dobit. Iznos fer vrijednosti primljene naknade iznad nominalne vrijednosti izdanih dionica prikazan je u bilješkama kao kapitalna dobit.

Plaćena naknada za kupljene vlastite dionice, uključujući sve izravno pripadajuće troškove transakcije, umanjuje dionički kapital sve do povlačenja dionica, njihovog ponovnog izdavanja ili prodaje. Prilikom ponovnog izdavanja vlastitih dionica, svi primici, umanjeni za sve izravno pripadajuće troškove transakcije i porez na dobit, uključuju se u glavnicu od dioničara društva.

Dividende se priznaju u izvještaju o promjenama kapitala i prikazuju kao obveza u razdoblju u kojem su odobrene od dioničara Grupe.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

4.15. Rezerviranja

Rezerviranja se priznaju ako Grupa ima pravnu ili izvedenu obvezu kao posljedicu događaja iz prošlog razdoblja i ako je vjerojatno da će biti potreban odljev resursa radi podmirivanja obveza, te ako se može pouzdano procijeniti iznos obveze. Iznos priznat kao rezerviranje je najbolja procjena izdataka potrebnih za podmirenje sadašnje obveze na datum bilance, uzimajući u obzir rizike i neizvjesnost u vezi te obveze.

Iznos rezerviranja se utvrđuje diskontiranjem očekivanih budućih novčanih tokova korištenjem diskontne stope prije poreza koja odražava tekuću tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i, gdje je primjenjivo, razlika specifičnih za obvezu.

Ako se očekuje da će neke ili sve izdatke potrebne za podmirenje rezerviranja nadoknaditi treća strana, potraživanje se priznaje kao imovina samo kada je doista izvjesno da će naknada biti primljena te da se iznos naknade može pouzdano izmjeriti.

Društvo priznaje rezerviranja za neiskorištene dane godišnjeg odmora na bazi ugovorne obveze.

4.16. Posudbe

Posudbe se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za troškove transakcije. U budućim razdobljima, posudbe se iskazuju po amortiziranom trošku; sve razlike između primitaka (umanjenih za troškove transakcije) i otkupne vrijednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka tijekom razdoblja trajanja posudbe, koristeći metodu efektivne kamatne stope. Posudbe se klasificiraju kao kratkoročne obveze, izuzev ukoliko Grupa ima bezuvjetno odgoditi podmirenje obveze najmanje 12 mjeseci nakon datuma bilance.

Troškovi posudbe prilikom nabavki sredstva dugotrajne imovine kapitaliziraju se isključivo ukoliko proces stavljanja u upotrebu traje dulje od 12 mjeseci. Tijekom 2018. i 2019. godine Grupa nije imalo ovakvih nabavki, za koje su kapitalizirani troškovi posudbe u skladu sa odredbama *Međunarodnog računovodstvenog standarda 23 – Troškovi posudbe*.

4.17. Obveze prema dobavljačima

Obveze prema dobavljačima su nastale za nabavljena dobra ili usluge u redovnom poslovanju. Ove obveze su klasificirane kao tekuće ako plaćanje dopijeva u roku od jedne godine ili kraće, u suprotnom su klasificirane kao dugoročne.

Obveze prema dobavljačima se početno priznaju po fer vrijednosti, a u budućim razdobljima se iskazuju po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope.

4.18. Porez na dodanu vrijednost

Porez na dodanu vrijednost koji proizlazi iz transakcija prodaje i kupnje priznaje se i iskazuje u bilanci na neto osnovi, u skladu sa zakonskim okvirom. U slučaju umanjenja potraživanja za ispravak vrijednosti, gubitak od umanjenja iskazuje se u bruto iznosu potraživanja, uključujući porez na dodanu vrijednost.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

4.19. Najmovi

Politika koja vrijedi od 1. siječnja 2019. godine

Prilikom sklapanja ugovora Društvo procjenjuje da li ugovor jest ili sadrži karakteristike najma. Odnosno, procjenjuje da li se ugovorom prenosi pravo kontrole korištenja predmetne imovine tijekom vremena u zamjenu za naknadu.

i. Grupa kao najmodavac - financijski najam

Računovodstvo najmodavca kod financijskog najma ostaje u najvećoj mjeri nepromijenjeno u odnosu na zahtjeve MRS-a 17.

ii. Matično Društvo kao najmodavac - operativni najam

Najmovi u kojima Društvo u najvećoj mjeri ne prenosi sve rizike i koristi povezane s vlasništvom nad imovinom klasificiraju se kao operativni najmovi. Prihodi od najma priznaju se linearno tijekom trajanja najma i, zbog svoje poslovne prirode, uključuju se u prihode u računu dobiti i gubitka. Početni izravni troškovi nastali u pregovorima i uređivanju operativnog najma dodaju se knjigovodstvenoj vrijednosti imovine u najmu i priznaju se tijekom trajanja najma po istoj osnovi kao i prihodi od najma. Potencijalne najamnine priznaju se kao prihod u razdoblju u kojem su zarađene.

iii. Matično društvo kao najmoprimac - operativni najam

Za sve najmove, osim kratkoročnih najmova te najmova imovine niske vrijednosti, Društvo primjenjuje jedinstveni pristup priznavanja i mjerenja. Društvo priznaje obveze s osnove plaćanja po najmu i pravo korištenja imovine koje predstavlja pravo na korištenje predmetne imovine.

Imovina s pravom korištenja

Društvo priznaje imovinu s pravom korištenja u trenutku sklapanja ugovora o najmu (odnosno u trenutku kada je predmetna imovina raspoloživa za upotrebu). Imovina s pravom korištenja mjeri se po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti te se prilagođava prema ponovnom mjerenju obveza iz najma. Trošak imovine s pravom korištenja uključuje iznos priznatih obveza po zakupu, inicijalne izravne troškove te plaćanja po zakupu izvršena na dan ili prije sklapanja ugovora, umanjeno za primljene poticaje za zakup. Imovina s pravom korištenja amortizira se linearno tijekom trajanja najma.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

4.19. Najmovi (nastavak)

Obveze s osnove najma

Prilikom sklapanja ugovora o najmu najma, Društvo priznaje obveze s osnove najma, mjerene po sadašnjoj vrijednosti budućih plaćanja po zakupu tijekom trajanja najma. Plaćanja s osnove najma uključuju fiksna plaćanja (umanjena za sve potraživanja s osnove poticaja), varijabilna plaćanja koje ovise o indeksu ili stopi, te iznose za koje se očekuje da će biti plaćeni s osnove garancija za preostalu vrijednost. Plaćanja s osnove najma mogu uključivati i vrijednost opcije kupnje čija se realizacija očekuje s razumnom sigurnošću te plaćanje penala za raskid najma, ukoliko uvjeti ugovora predviđaju opciju raskida. Promjenjiva plaćanja s osnove najma koja ne ovise o indeksu ili stopi priznaju se kao trošak u razdoblju u kojem se je nastao događaj ili uvjet koji uvjetuje plaćanje.

Politika primjenjiva prije 1. siječnja 2019. godine

Najam se inicijalno klasificira kao financijski ili kao operativni najam.

i. Matično društvo kao najmodavac - financijski najam

Najmovi kod kojih Društvo kao najmodavac prenosi uglavnom sve rizike i koristi povezane s vlasništvom nad imovinom klasificiraju se kao financijski najmovi. Kada se sredstva daju u zakup po ugovoru o financijskom najmu, sadašnja vrijednost plaćanja najma priznaje se kao potraživanje (unutar zajmova i potraživanja od kupaca). Razlika između bruto potraživanja od financijskog najma i sadašnje vrijednosti budućih naplata po potraživanju od financijskog najma predstavlja nenarađeni financijski prihod. Početni izravni troškovi nastali u pregovorima i uređivanju financijskog najma dodaju se knjigovodstvenoj vrijednosti imovine u najmu i smanjuju iznos prihoda priznatog tijekom trajanja zakupa.

ii. Matično društvo kao najmodavci - operativni najam

Najmovi u kojima Društvo ne prenosi znatan dio rizika i koristi vlasništva nad imovinom klasificiraju se kao operativni najmovi. Prihod od najma evidentira se kao ostvaren na temelju ugovornih uvjeta najma u Ostalom operativnom dohotku. Početni izravni troškovi nastali u pregovaranju s operativnim najmovima dodaju se knjigovodstvenoj vrijednosti imovine u najmu i priznaju se tijekom trajanja najma na istoj osnovi kao i prihodi od najma. Potencijalne najamnine priznaju se kao prihod u razdoblju u kojem su zarađene.

iii. Matično društvo kao najmoprimac - operativni najam

Najmovi koji u značajnoj mjeri ne prenose na Društvo sve rizike i koristi povezane s vlasništvom nad najmu, su operativni najmovi. Plaćanja operativnog najma priznaju se kao trošak u računu dobiti i gubitka, linearno, tijekom trajanja najma. Potencijalna najamnina se priznaje kao trošak u razdoblju u kojem su nastali.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

4.20. Državne i lokalne potpore

Državne i lokalne potpore se ne priznaju sve dok ne postoji razumno uvjerenje da će Grupa zadovoljiti sve uvjete koji su definirani ugovorom o potpori i da će potpora biti primljena.

Državne i lokalne potpore čiji je primarni uvjet da Grupa kupi, izgradi ili na neki drugi način nabavi dugotrajnu imovinu, priznaju se kao odgođeni prihod u bilanci te se na sustavnoj i razumnoj osnovi priznaju kroz korisni vijek upotrebe sredstva u računu dobiti i gubitka.

Državne i lokalne potpore se priznaju kao prihodi tijekom razdoblja sukladno sučeljavanju sa odnosnim troškovima (za koje su namijenjeni da ih nadoknade) na sustavnoj osnovi. Državne i lokalne potpore koje se primaju kao nadoknada za rashode ili gubitke koji su već nastali, ili u svrhu pružanja izravne financijske podrške Grupi bez daljnjih povezanih troškova, priznaju se u računu dobiti i gubitka u razdoblju u kojem su primljeni.

4.21. Izvještajni segmenti

Poslovni segmenti prikazuju se u skladu s internim izvještajima koji se dostavljaju Upravi Grupe, koja je zadužena za alociranje resursa poslovnim segmentima, te ocjenjuje poslovanje segmenata određenog društva. Uprava Grupe prati poslovne segmente isključivo na razini pojedine lokacije (kompleks Solaris i kompleks Trogir Belvedere).

4.22. Potencijalne obveze

Potencijalne obveze nisu priznate u financijskim izvještajima. One se objavljuju u bilješkama, osim ukoliko odljev ekonomskih koristi nije vjerojatan.

4.23. Događaji nakon izvještajnog razdoblja

Događaji nakon izvještajnog razdoblja koji daju dodatne informacije o financijskom položaju Grupe na datum bilance (događaji koji zahtijevaju usklađivanje) reflektirani su u financijskim izvještajima. Događaji nakon izvještajnog razdoblja koji se ne smatraju događajima koji zahtijevaju usklađivanje objavljuju se u bilješkama kada su značajni.

5. Ključne računovodstvene procjene

U primjeni računovodstvenih politika Grupe, koje su objašnjene u bilješki 4, Uprava je obvezna prosuditi, procijeniti i pretpostaviti knjigovodstvenu vrijednost imovine i obveza koje se ne mogu izvesti iz ostalih izvora. Procjene i povezane pretpostavke se temelje na ranijem iskustvu i ostalim faktorima koji su uzeti u obzir kao relevantni. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih.

Procjene i temeljne pretpostavke se stalno revidiraju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju izmjene ukoliko se odnose samo na to razdoblje, ili u razdoblje izmjene i budućim razdobljima ukoliko izmjena utječe na tekuće i buduće razdoblje.

U nastavku se navode procjene i pretpostavke koje bi mogle uzrokovati značajan rizik usklađivanja knjigovodstvenih iznosa imovine i obveza u sljedećoj financijskoj godini:

Korisni vijek trajanja nekretnina i opreme

Uprava pojedinih društava utvrđuje i pregledava korisni vijek uporabe i pripadajući trošak amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme. Ova procjena se temelji na procijenjenom preostalom korisnom vijeku uporabe imovine i mogla bi se značajno promijeniti kao rezultat tehničkih inovacija i aktivnosti konkurencije. Uprava će povećati trošak amortizacije u slučaju procjene da je korisni vijek uporabe imovine niži nego prije procjene ili će otpisati zastarjelu i odbačenu imovinu. Korisni vijek trajanja sredstva dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine opisan je u bilješkama 4.5., 4.6. i 4.7.

Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca

Uprava koristi svoju prosudbu prilikom procjene umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja. U određivanju naplativosti potraživanja od kupaca, Grupa razmatra svaku promjenu u kreditnoj kvaliteti potraživanja od kupaca od datuma kada je kredit odobren inicijalno do izvještajnog datuma.

Sudske tužbe i postupci

Rezerviranja za sudske tužbe i postupke iskazuju se na temelju procjene Uprave vezane za potencijalne gubitke nakon savjetovanja s odvjetnikom. Na temelju postojećih saznanja u razumnoj mjeri je moguće da će se ishodi sudskih postupaka razlikovati od procijenjenih potencijalnih gubitaka.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Provjera umanjenja vrijednosti financijske imovine alocirane u poslovni model držanja radi naplate provodi se temeljem dana kašnjenja. Uprava donosi odluku o umanjenju vrijednosti temeljem povijesnih gubitaka i računa očekivane gubitke koji mogu nastupiti uslijed neplaćanja.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

6. Upravljanje financijskim rizikom

Poslovne aktivnosti Grupe izložene su različitim vrstama financijskih rizika koje uključuju: tržišni rizik (valutni rizik, rizik fer vrijednosti kamatne stope, kamatni rizik novčanog toka, te rizik ulaganja u vrijednosne papire), kreditni rizik i rizik likvidnosti. Grupa nema formalne procedure upravljanja rizikom i nije koristilo derivativne financijske instrumente da bi se aktivnije štitilo od financijskog rizika, ali Uprava pažljivo prati rizike poslovanja Grupe, uključujući uvođenje razine odobravanja i odgovornosti.

6.1. Tržišni rizik

6.1.1. Valutni rizik

Grupa djeluje na međunarodnoj razini i izloženo je valutnom riziku koji proizlazi iz raznih promjena tečajeva stranih valuta vezanih uglavnom uz EUR. Valutni rizik nastaje iz budućih komercijalnih transakcija, priznate imovine i obveza i neto ulaganja u kapitalne i poslovne aktivnosti u inozemstvu.

Približno 70% prihoda od prodaje Grupe, 79% potraživanja od kupaca, 4% obveza prema dobavljačima, te 90% obveza sa naslova primljenih dugoročnih kredita ostvaruje se u EUR. Stoga, kretanje tečaja između EUR i HRK može imati utjecaja na buduće rezultate poslovanja i na buduće novčane tokove.

U odnosu na iskazano stanje 31. prosinca 2019. godine, ako bi EUR oslabio/ojačao za 0,5% (2018. godina: 0,5%) u odnosu na kunu uz pretpostavku da su svi ostali pokazatelji ostali nepromijenjeni, dobit nakon poreza za izvještajno razdoblje bila bi za 2.440.751 kuna veća/manja (2018. godina: 530.886 kuna) uglavnom kao rezultat dobitka / gubitka od tečajnih razlika na preračunu iz EUR kod posudbi, obveza prema dobavljačima i potraživanja od kupaca.

6.1.2. Rizik ulaganja u vrijednosne papire

Grupa je izložena riziku ulaganja u vrijednosne papire kroz rizike fer vrijednosti i rizike promjena cijena, jer su ulaganja klasificirana u bilanci kao raspoloživa za prodaju i po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka. Ulaganja u vrijednosne papire klasificirana kao raspoloživa za prodaju ne kotiraju na burzi, dok se vrijednosnim papirima klasificiranim po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka trguje na burzi vrijednosnih papira. Upravljanje rizicima koji proizlaze iz njihove fer vrijednosti i promjene cijena Grupa prati kroz tržišne transakcije i rezultate subjekta ulaganja.

6.1.3. Kamatni rizik novčanog toka i rizik fer vrijednosti kamatne stope

Budući da Grupa nema značajniju imovinu koja ostvaruje prihod od kamata, prihodi Grupe i novčani tok iz poslovnih aktivnosti nisu u značajnoj mjeri ovisni o promjenama tržišnih kamatnih stopa. Kamatni rizik Grupe proizlazi iz dugoročnih i kratkoročnih kredita. Krediti odobreni po promjenjivim stopama izlažu Grupi riziku novčanog toka. Krediti i izdane obveznice odobreni po fiksnim stopama izlažu Grupi riziku fer vrijednosti kamatne stope.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

6.1.3. Kamatni rizik novčanog toka i rizik fer vrijednosti kamatne stope (nastavak)

Grupa kontinuirano prati promjene kamatnih stopa. Simuliraju se različite situacije uzimajući u obzir refinanciranje, obnavljanje sadašnjeg stanja kao i alternativno financiranje. Na osnovi ovih situacija, Grupa izračunava utjecaj promjene kamatne stope na račun dobiti i gubitka. U odnosu na iskazano stanje na dan 31. prosinca 2019. godine, da se efektivna kamatna stopa na primljene kredite povećala/smanjila za 1% na godišnjoj razini (2018. godina: 1%), dobit nakon poreza bila bi za 6.247.094 kuna manja/veća (2018. godina: 6.382.798 kuna).

6.2. Kreditni rizik

Imovina Grupe koja nosi kreditni rizik sastoji se uglavnom od novčanih sredstva i potraživanja od kupaca. Prodajne politike Grupe osiguravaju da se prodaja obavlja kupcima koji imaju odgovarajuću kreditnu povijest, i to u okvirima unaprijed određenih kreditnih ograničenja. Kreditni rizik Grupe je manji zbog raspodjele potraživanja na veće grupe kupaca. Dodatno, ključni kupci Grupe su velike turističke agencije, i ovisnost o ovim kupcima je smanjena razvijanjem drugih kanala distribucije. Grupa smanjuje ovaj kreditni rizik provođenjem strogih mjera kontrole naplate i isporuke robe kao i pribavljanjem instrumenata osiguranja dužnika (zadužnice i mjenice). U izvještajnom razdoblju nije bilo povećanja kreditnih limita. Analiza potraživanja od kupaca dana je u sklopu bilješke 29 - *Potraživanja od kupaca*.

Maksimalne kreditna izloženost na datum izvještavanja proizlazi iz financijske imovine klasificirane u kredite i potraživanja kako slijedi:

	31.12.2018.	31.12.2019.
Potraživanja od kupaca	24.265.697	31.479.327
Dani depoziti i krediti	20.300.190	18.859.610
Novac i novčani ekvivalenti	13.220.299	5.423.215
	57.786.186	55.762.152

Kreditna kvaliteta financijske imovine:

	31.12.2018.	31.12.2019.
Nedospjela i neispravljena	51.009.111	47.894.178
Dospjela i neispravljena	6.777.075	7.867.974
Sumnjiva i sporna	15.775.345	20.344.680
Ispravak vrijednosti	(15.775.345)	(20.344.680)
	57.786.186	55.762.152

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

6.3. Rizik likvidnosti

Razborito upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dostatne količine novca, osiguravanje raspoloživosti financijskih sredstava adekvatnim iznosom ugovorenih kreditnih linija i sposobnost podmirenja svojih obveza. Cilj Grupe je održavanje fleksibilnosti financiranja na način da ugovorene kreditne linije budu dostupne.

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze, kao i obveze po kratkoročnim kreditima dospijevaju do 12 mjeseci poslije datuma bilance, dok je dospijeće dugoročnih kredita prikazano u sklopu bilješki uz financijske izvještaje.

Tablica u nastavku prikazuje analizu financijskih obveza Grupe prema ugovorenim rokovima dospijeća. Navedeni iznosi predstavljaju nediskontirane novčane tokove.

<i>(u tisućama kuna)</i>	Do godine dana	Između 1-3 godine	Više od 3 godine	Ukupno
31. prosinca 2019.				
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	47.921.320	-	-	47.921.320
Kreditni prema bankama i drugim financijskim institucijama	108.384.361	206.898.270	267.728.303	583.010.934
<i>(u tisućama kuna)</i>	Do godine dana	Između 1-3 godine	Više od 3 godine	Ukupno
31. prosinca 2018.				
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	38.744.717	-	-	38.744.717
Kreditni prema bankama i drugim financijskim institucijama	121.954.789	199.174.165	317.150.825	638.279.778

6.4. Procjena fer vrijednosti

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja od kupaca i obveza prema dobavljačima uglavnom odgovara njihovoj fer vrijednosti. Knjigovodstvena vrijednost posudbi Grupe približno je jednaka njihovoj fer vrijednosti budući da se ugovorne kamatne stope bitno ne razlikuju od kamatne stope po kojoj se Grupa trenutno može razdužiti.

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za
godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

7. Informacije o segmentima

Temeljem upravljačkog pristupa *MSFI 8 – Poslovni segmenti*, Grupa iskazuje poslovne segmente u skladu s internim izvještavanjima prema Upravi Grupe, čija funkcija je donošenje glavnih poslovnih odluka, te je odgovorna za alokaciju resursa za izvještajne segmente i ocjenu njihovih rezultata.

Grupa prati svoje poslovanje prema vrstama usluga koje pruža, ali po geografskom području – turistički kompleks SOLARIS i turistički kompleks Vranjica.

Informacije o pojedinim poslovnim segmentima koje se dostavljaju Upravi Grupe za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. godine su kako slijedi:

Pozicija:	- u kunama -		
	Turistički kompleks SOLARIS	Turistički kompleks Vranjica	UKUPNO:
Prihodi od prodaje	361.314.423	51.495.004	412.809.427
vanjskim kupcima			
UKUPNO Prihodi od prodaje	361.314.423	51.495.004	412.809.427
EBITDA	116.493.842	16.374.310	132.868.151
Amortizacija	95.451.181	9.280.201	104.731.382
Porez na dobit	310.227	1.405.905	1.716.132
UKUPNO imovina	1.334.308.311	90.839.170	1.425.147.481
UKUPNO obveze	708.490.767	13.304.346	721.795.113

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

Bilješka 8 – Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe

Opis:	2018. godina	2019. godina
<i>Ugo Group d.o.o., Zagreb</i>		
Prihodi od prefakturiranih troškova	2.413.005	522.566
Prihodi od smještaja	42.602	194.705
<i>Milenij Hoteli d.o.o., Opatija</i>		
Prihodi od prefakturiranih troškova	1.435.163	180.235
Prihodi od smještaja	18.030	103.516
<i>Milenij Hotels Management d.o.o.</i>		
Prihodi od prefakturiranih troškova	2.510	38.253
Prihodi od smještaja	472	-
UKUPNO:	3.911.782	1.039.275

Bilješka 9 – Prihodi od prodaje

Opis:	2018. godina	2019. godina
Prihodi od usluga smještaja	227.920.853	246.036.999
Prihodi od ugostiteljskih usluga	86.554.472	91.593.692
Prihodi od prodaje trgovačke robe	25.212.917	24.943.674
Prihodi od zakupnina	20.499.890	22.813.727
Prihodi od ostalih usluga (vanpansionska potrošnja)	17.427.846	18.473.254
Prihodi od vezova u marini	1.428.885	1.199.722
Prihodi od prefakturiranih troškova	1.675.331	149.065
UKUPNO:	380.720.194	405.210.133

Osnovna djelatnost Grupe je pružanje hotelskih i ugostiteljskih usluga, te sa tog naslova Grupa ostvaruje u najvećoj mjeri prihode od ovih usluga. Unutar pozicije prihoda od ostalih usluga evidentirani su prihodi od vanpansionske potrošnje (npr. usluge najma sportskih objekata, izleta, najma sl.).

Prihodi od zakupnina odnose se na zakup prava za obavljanje određenih usluga (zakup parcela za postavljanje mobilnih kućica trećih osoba, iznajmljivanje sandolina i sl.).

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za
godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

Bilješka 10 – Ostali poslovni prihodi

Opis:	2018. godina	2019. godina
Prihodi od državnih potpora	328.626	328.627
Prihodi iz prethodnih godina	263.192	410.058
Prihodi od viškova i naplata šteta	307.295	950.647
Prihodi od naplate otpisanih potraživanja	16.502	12.468
Prihodi od otpisa zastarjelih obveza	6.206	-
Ostali poslovni prihodi	688.039	310.856
UKUPNO:	1.609.860	2.012.656

Bilješka 11 – Materijalni troškovi - Troškovi sirovina i materijala

Opis:	2018. godina	2019. godina
Troškovi utrošenih namirnica (hrana i piće)	42.246.484	41.046.878
Otpis sitnog inventara i kalo, rastep, lom i kvar	18.114.047	10.173.448
Troškovi električne energije, plina i goriva	9.174.280	9.811.591
Troškovi materijala za čišćenje i održavanje	5.191.857	4.991.793
Troškovi ambalaže i papirnate konfekcije	2.833.374	2.464.377
Troškovi utrošenih proizvoda i usluga	2.368.649	2.681.062
Troškovi uredskog materijala	500.297	536.585
Troškovi odjeće za zaposlenike	517.288	285.296
UKUPNO:	80.946.276	71.991.030

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje

za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

Bilješka 12 – Materijalni troškovi - Troškovi prodane robe

Opis:	2018. godina	2019. godina
Nabavna vrijednost prodane robe	14.077.456	14.277.254
UKUPNO:	14.077.456	14.277.254

Bilješka 13 – Materijalni troškovi - Ostali vanjski troškovi

Opis:	2018. godina	2019. godina
Troškovi tekućeg održavanja i čišćenja	8.006.848	5.943.747
Troškovi privremenih zaposlenika (studentskog servisa,	6.011.370	6.412.336
Troškovi vode	5.044.008	5.368.173
Troškovi reklama i promocije	4.532.645	3.020.815
Troškovi provizija agencijama	3.811.766	4.907.716
Troškovi zakupa	3.009.099	3.316.364
Troškovi glazbe i izleta	2.241.694	2.386.502
Troškovi konzultantskih usluga, revizije i odvjetnika	1.742.425	768.383
Troškovi prijevoza	1.218.005	1.604.798
Troškovi telefona, Interneta, poštarine i TV-a	1.151.109	1.020.400
Troškovi odvoza smeća	1.134.343	1.537.838
Troškovi zaštite imovine	724.642	464.873
Troškovi ostalih usluga	1.474.496	1.497.377
UKUPNO:	40.102.450	38.249.322

Bilješka 14 – Troškovi osoblja

Opis:	2018. godina	2019. godina
Neto plaća	65.056.058	70.538.668
Porezi i doprinosi iz plaća	28.669.565	32.467.718
Doprinosi na plaće	15.838.652	16.897.697
UKUPNO:	109.564.275	119.904.083

Grupa na dan 31. prosinca 2019. godine zapošljava 377 djelatnika (31.12.2018: 346 djelatnika). Osnovna djelatnost Grupe je izuzetno sezonskog karaktera, stoga broj djelatnika značajno fluktuiira tijekom poslovne godine. Prosječan broj djelatnika prema satima rada tijekom 2019. godine iznosio je 764 (2018: 780 djelatnika).

Ključno posloводство matičnog društva SOLARIS d.d. uključuje pet (5) djelatnika izvršnog posloводства, te su njihove naknade ključnom poslovodu u 2018. i 2019. godini bile:

Opis:	2018. godina	2019. godina
Plaće i ostala kratkoročna primanja zaposlenih	4.955.919	6.986.393
UKUPNO:	4.955.919	6.986.393

Pored navedenih naknada, matično društvo je izvršnom poslovodu odobrilo i dugoročne pozajmice (bilješka 26 – Dugotrajna financijska imovina).

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za
godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

Bilješka 15 – Amortizacija

Opis:	2018. godina	2019. godina
Amortizacija sredstva dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine	93.139.648	104.731.382
UKUPNO:	93.139.648	104.731.382

Detaljan pregled primjenjivih stopa amortizacije, te obračunate amortizacije po pojedinim skupinama sredstava dan je u sklopu bilješki 4.5. *Nematerijalna imovina*, 4.6. *Nekretnine, postrojenja i oprema*, te 24 i 25 – *Kretanje dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine*.

Bilješka 16 – Ostali troškovi

Opis:	2018. godina	2019. godina
Troškovi članarina i doprinosa	7.078.444	7.319.060
Troškovi naknade zaposlenicima	4.445.104	5.034.369
Troškovi reprezentacije	2.590.593	1.470.253
Troškovi bankarske usluge	2.068.397	2.141.725
Troškovi animacije	1.467.561	1.999.414
Troškovi službenog puta (dnevnice, troškovi uporabe vlastitog automobila)	1.325.477	1.148.760
Troškovi premija osiguranja	552.008	463.429
Troškovi stručne edukacije zaposlenika	248.529	974.525
Troškovi naknade učenicima za vrijeme praktičnog rada	30.720	26.248
Sudski troškovi	118.954	192.637
Ostali troškovi	406.239	349.844
	20.332.026	21.120.264

Bilješka 17 – Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine

Opis:	2018. godina	2019. godina
Vrijednosno usklađenje i otpis potraživanja	383.780	4.678.105
UKUPNO:	383.780	4.678.105

Bilješka 18 – Rezerviranja

Opis:	2018. godina	2019. godina
Rezerviranja za pokrenute sudske postupke	3.248.795	1.817.530
UKUPNO:	3.248.795	1.817.530

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

Bilješka 19 – Ostali poslovni rashodi

Opis:	2018. godina	2019. godina
Naknadno utvrđeni rashodi prethodnih godina	1.352.992	2.579.226
Troškovi donacije i pomoći	436.599	384.980
Inventurni manjkovi	392.331	98.842
Neamortizirana vrijednost prodanih i rashodovanih sredstva	359.345	12.276
Trošak kala, rasteća i kvara na robi	192.890	207.511
Ostali poslovni rashodi	63.901	73.490
UKUPNO:	2.798.058	3.356.325

Bilješka 20 – Financijski prihodi

Opis:	2018. godina	2019. godina
Prihodi od kamata iz odnosa sa povezanim društvima	713.411	597.526
Prihodi od kamata iz odnosa sa trećima	352.350	268.299
Pozitivne tečajne razlike	5.985.995	374.669
UKUPNO:	7.051.756	1.240.494

Bilješka 21 – Financijski rashodi

Opis:	2018. godina	2019. godina
Rashodi kamata po kreditima	17.809.399	16.694.250
Rashodi zateznih kamata	513.464	255.280
Negativne tečajne razlike	3.800.000	3.803.655
UKUPNO:	22.122.863	20.753.185

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za
godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

Bilješka 22 – Porez na dobit

Opis:	2018. godina - prepravljeno	2019. godina
<i>Dobit prije oporezivanja</i>	6.577.965	8.624.078
<i>Uvećanje osnovice poreza na dobit</i>	2.777.219	1.495.938
- 70% troškova reprezentacije	58.247	-
- 50% troškova reprezentacije	1.269.643	735.126
- 30% troškova za osobni prijevoz	88.121	221.660
- skrivene isplate dobiti i oporezivi manjkovi	1.043.863	349.200
- troškovi kazni za prekršaje i prijestupe	21.333	56.667
- troškovi porezno nepriznate amortizacije	62.940	62.940
- vrijednosno usklađenje i otpis potraživanja	233.072	70.346
 <i>Umanjenje osnovice poreza na dobit</i>	 (598.805)	 (585.954)
- državna potpora za obrazovanje i izobrazbu	(598.805)	(585.954)
- prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	-	-
<i>Osnovica poreza na dobit</i>	<i>8.756.379</i>	<i>9.534.062</i>
Porez na dobit	18%	18%
Tekuća porezna obveza	1.576.149	1.716.132
UKUPNO trošak poreza na dobit	1.576.149	1.716.132

U skladu s propisima Republike Hrvatske, Porezna uprava može pregledati knjige i evidencije pojedinačnih društva u razdoblju od tri (3) godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana te može uvesti dodatne porezne obveze i kazne. Uprava matičnog društva nije upoznata s okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza u tom pogledu.

Nakon umanjenja za tekuću poreznu obvezu, Grupa je ostvarila dobitak nakon oporezivanja u iznosu od 6.907.946 kuna.

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

Bilješka 23 – Osnovna zarada po dionici

Osnovna zarada po dionici izračunava se na način da se dobit poslije oporezivanja Grupe podijeli s ponderiranim prosječnim brojem redovnih dionica tijekom godine. Navedeno ne uključuje dionice koje je Grupa kupila i koje drži kao vlastite dionice.

Opis:	2018. godina - prepravljeno	2019. godina
Dobit poslije oporezivanja	5.001.816	6.907.946
Prosječni ponderirani broj redovnih dionica bez vlastitih dionica	532.719	532.719
Dobit po dionici	9,39	12,97

Razrijeđena dobit po dionici

Razrijeđena dobit po dionici za 2019. i 2018. godinu jednaka je osnovnoj zaradi po dionici, budući da Društvo nije imalo konvertibilnih instrumenata i opsijskih dionica tijekom obje godine.

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za
godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

Bilješka 24 – Kretanje dugotrajne nematerijalne imovine

- u kunama -

Opis	Koncesije, patenti, licencije, softwer	Goodwill	UKUPNO
Nabavna vrijednost			
<i>Stanje 01.01.2018.</i>	<i>15.279.813</i>	<i>16.964.304</i>	<i>34.244.117</i>
Nabavke	6.170.602	-	6.170.602
Prodaja i rashod	(56.020)	-	(56.020)
<i>Stanje 31.12.2018.</i>	<i>21.394.395</i>	<i>16.964.304</i>	<i>38.358.699</i>
Nabavke	4.406.451	-	4.406.451
Prodaja i rashod	(9.850)	-	(9.850)
<i>Stanje 31.12.2019.</i>	<i>25.790.996</i>	<i>16.964.304</i>	<i>42.755.300</i>
Ispravak vrijednosti			
<i>Stanje 01.01.2018.</i>	<i>7.889.283</i>	-	<i>7.889.283</i>
Amortizacija	1.308.210	-	1.308.210
Prodaja i rashod	(56.020)	-	(56.020)
<i>Stanje 31.12.2018.</i>	<i>9.141.473</i>	-	<i>9.141.473</i>
Amortizacija	1.809.826	-	1.809.826
<i>Stanje 31.12.2019.</i>	<i>10.951.299</i>	-	<i>10.951.299</i>
Sadašnja vrijednost			
na dan 31.12.2018.	12.252.923	16.964.304	29.217.227
na dan 31.12.2019.	14.839.697	16.964.304	31.804.002

Goodwill je formiran sa osnove prve godine konsolidacije između SOLARIS d.d., kao matičnog društva, te Vranjica Belvedere d.d., kao ovisnog društva.

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

Bilješka 25 – Kretanje dugotrajne materijalne imovine

Opis	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Biološka imovina	Materijalna imovina u pripremi	UKUPNO
Revalorizirana vrijednost						
<i>Stanje 01.01.2018.</i>	<i>646.837.123</i>	<i>1.140.601.197</i>	<i>158.786.422</i>	<i>3.485.764</i>	<i>34.928.133</i>	<i>1.984.638.640</i>
Nabavke	-	-	-	-	<i>141.500.430</i>	<i>141.500.430</i>
Stavljanje u upotrebu	<i>529.991</i>	<i>132.493.652</i>	<i>41.513.357</i>	-	<i>(174.536.999)</i>	-
Prodaja i rashod	-	<i>(2.447.865)</i>	<i>(8.330.148)</i>	-	-	<i>(10.778.013)</i>
<i>Stanje 31.12.2018.</i>	<i>647.367.114</i>	<i>1.270.646.983</i>	<i>191.969.631</i>	<i>3.485.764</i>	<i>1.891.564</i>	<i>2.115.361.057</i>
Usklađivanje s računovodstvenom politikom Grupe	<i>30.726.096</i>	-	-	-	-	<i>30.726.096</i>
Nabavke	-	-	-	-	<i>66.894.398</i>	<i>66.894.398</i>
Stavljanje u upotrebu	-	<i>58.739.829</i>	<i>6.431.239</i>	-	<i>(65.171.068)</i>	-
Prodaja i rashod	-	<i>(16.311)</i>	<i>(138.578)</i>	-	-	<i>(154.890)</i>
<i>Stanje 31.12.2019.</i>	<i>678.093.210</i>	<i>1.329.370.501</i>	<i>198.262.291</i>	<i>3.485.764</i>	<i>3.614.894</i>	<i>2.212.826.661</i>
Ispravak vrijednosti						
<i>Stanje 01.01.2018.</i>	-	<i>612.233.907</i>	<i>100.541.640</i>	-	-	<i>712.775.547</i>
Amortizacija	-	<i>82.374.902</i>	<i>9.456.537</i>	-	-	<i>91.831.438</i>
Prodaja i rashod	-	<i>(2.118.191)</i>	<i>(8.301.784)</i>	-	-	<i>(10.419.975)</i>
<i>Stanje 31.12.2018.</i>	-	<i>692.490.617</i>	<i>101.696.393</i>	-	-	<i>794.187.010</i>
Amortizacija	-	<i>90.374.795</i>	<i>12.546.761</i>	-	-	<i>102.921.556</i>
Prodaja i rashod	-	<i>(20.725)</i>	<i>(134.194)</i>	-	-	<i>(154.920)</i>
<i>Stanje 31.12.2019.</i>	-	<i>782.844.687</i>	<i>114.108.959</i>	-	-	<i>896.953.646</i>
Sadašnja vrijednost						
na dan 1.1.2018. (prepravljeno)	<i>646.837.123</i>	<i>528.367.290</i>	<i>58.244.782</i>	<i>3.485.764</i>	<i>34.928.133</i>	<i>1.271.863.093</i>
na dan 31.12.2018. (prepravljeno)	<i>647.367.114</i>	<i>578.156.366</i>	<i>90.273.239</i>	<i>3.485.764</i>	<i>1.891.564</i>	<i>1.321.174.047</i>
na dan 31.12.2019.	<i>678.093.210</i>	<i>546.525.814</i>	<i>84.153.333</i>	<i>3.485.764</i>	<i>3.614.894</i>	<i>1.315.873.015</i>

Za zemljišta u vlasništvu matičnog društva SOLARIS d.d., Grupa je provela revalorizaciju predmetnih nekretnina, a na bazi procjena definiranih krajem 2015. godine. Za zemljište Vranjice Belvedere d.d. prikazana je revalorizirana vrijednost, u skladu s računovodstvenom politikom Grupe. Nad navedenim nekretninama upisane su hipoteke u korist financijskih institucija s naslova odobrenih kratkoročnih i dugoročnih kredita u visini od 92.505.012 EUR i 69.150.000 HRK (neotplaćeni dio na dan 31.12.2018. godine: 102.901.299 EUR i 69.150.000 HRK).

U 2018. godini je započela izgradnja i uređenje Mediteranskog trga te je izgrađeni dio također stavljen u upotrebu tijekom 2019. godine.

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za
godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

Bilješka 26 – Dugotrajna financijska imovina

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
Dionice u društvu POMINVEST	400	400
Udjeli u društvu SOLARIS - turistička agencija d.o.o.	20.000	20.000
Udjeli u društvu Županijski radio Šibenik d.o.o.	200.000	200.000
Ispravak vrijednosti udjela u Županijski radio Šibenik d.o.o.	(200.000)	(200.000)
Dionice u Jadranska banka d.d., Šibenik	118.595	118.595
Ispravak vrijednosti udjela u Jadranska banka d.d., Šibenik	(118.595)	(118.595)
UKUPNO:	20.400	20.400
Dani dugoročni zajmovi zaposlenicima	4.814.913	4.156.043
Dani dugoročni zajmovi trećima	819.452	-
Dugoročni depoziti pri financijskim institucijama	6.000.000	6.000.000
UKUPNO:	11.654.765	10.176.443

Udjeli u društvu Županijski radio Šibenik d.o.o. odnose se na 13,03% udjela u navedenom društvu evidentirani u visini nabavne vrijednosti. Uslijed gubitaka u poslovanju ovog društva, tijekom 2012. godine proveden je ispravak vrijednosti ovih udjela.

Matično društvo SOLARIS d.d. je u razdoblju 2012.-2014. godina odobrilo ključnom poslovođstvu (5 djelatnika) zajmove uz rok otplate od 15 godina, te kamatnu stopu od 3% godišnje. Ukupan iznos odobrenih dugoročnih kredita iznosi na dan 31.12.2019. godine 3.383.065 kuna (31.12.2018. godine: 3.836.105 kuna), dok je kratkoročni dio u visini od 703.320 kuna (31.12.2018. godine: 2.278.986 kuna) iskazan unutar *Bilješke 33 – Kratkotrajna financijska imovina*.

Bilješka 27 – Zalihe

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
Sirovine i materijal	4.935.725	5.344.609
Trgovačka roba	2.703.446	2.552.621
UKUPNO:	7.639.171	7.897.230

Unutar pozicije *Zaliha sirovina i materijala* Grupa iskazuje zalihe hrane i pića, koje se i nadalje mogu koristiti u narednoj poslovnoj godini.

Unutar pozicije *Trgovačke robe*, Grupa iskazuje prvenstveno zalihe suvenira.

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

Bilješka 28 – Potraživanja od poduzetnika unutar grupe

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
<i>Potraživanja za isporuke robe i usluga</i>		
Milenij Hoteli d.o.o.	956.262	165.905
UGO GROUP d.o.o.	4.512.389	3.915.692
Milenij Hotels Management d.o.o.	20.088	84.124
<i>Potraživanja za dane avanse</i>		
UGO GROUP d.o.o.	15.268.963	20.748.334
Milenij Hotels Management d.o.o.	1.929.941	2.366.564
UKUPNO:	22.687.643	27.280.619

Na dan 31. prosinca 2019. godine, starosna struktura potraživanja dana je u nastavku:

Opis:	31.12.2019.
Nedospjelo:	196.305
Dospjelo do:	3.969.414
- 30 dana	137.178
- 60 dana	590.190
- 90 dana	33.242
- 120 dana	59.706
- 180 dana	178.867
- iznad 180 dana	2.970.233
UKUPNO:	8.135.135

Bilješka 29 – Potraživanja od kupaca

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
Potraživanja od kupaca u HRK	485.988	959.059
Potraživanja od kupaca u EUR	1.092.066	3.239.649
Sumnjiva i sporna potraživanja	15.775.345	20.344.680
Ispravak vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja	(15.775.345)	(20.344.680)
UKUPNO:	1.578.054	4.198.708

Na dan 31. prosinca 2019. godine, starosna struktura potraživanja dana je u nastavku:

Opis:	31.12.2019.
Nedospjelo:	96.128
Dospjelo do:	4.102.580
- 30 dana	1.051.725
- 60 dana	521.419
- 90 dana	451.657
- 120 dana	538.855
- 150 dana	1.092.696
- 180 dana	172.416
- iznad 180 dana	273.812
UKUPNO:	4.198.708

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za
godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

Bilješka 29 – Potraživanja od kupaca (nastavak)

Kretanje ispravka vrijednosti u promatranim je razdobljima bilo sljedeće:

Opis:	2018. godina	2019. godina
Stanje na dan 01.01.	(15.539.512)	(15.775.345)
Proveden ispravak vrijednosti tijekom razdoblja (<i>bilješka 17</i>)	(383.780)	(4.678.105)
Naplata prethodno usklađenih potraživanja (<i>bilješka 10</i>)	16.502	12.468
Isknjiženje nenaplativih, prethodno ispravljenih potraživanja	131.445	96.302
Stanje na dan 31.12.	(15.775.345)	(20.344.680)

Bilješka 30 – Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
Potraživanja za isplaćene predujmove zaposlenicima za službeni put	401.973	310.802
Ostala potraživanja od zaposlenika	27.738	31.651
UKUPNO:	429.710	342.453

Bilješka 31 – Potraživanja od države i drugih institucija

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
Potraživanja za nadoknadu za bolovanje	65.723	114.743
Potraživanja za više plaćeni porez na dodanu vrijednost	375.887	3.963
Potraživanja za neiskorišteni pretporez po ulaznim računima (korišten u narednom razdoblju)	1.687.771	1.345.357
Potraživanja za plaćene predujmove poreza na dobitak	-	672.525
UKUPNO:	2.129.381	2.136.588

Bilješka 32 – Ostala potraživanja

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
Potraživanja za dane predujmove	2.791.866	1.459.293
Potraživanja od Jadranska banka d.d.	29.196.721	29.176.814
Potraživanja od kartičara	316.158	127.354
UKUPNO:	32.304.745	30.763.461

Unutar ove pozicija iskazana su potraživanja od Jadranske banke d.d. sa naslova isplaćenih kreditnih obveza vezanih uz povrat zemljišta detaljno objašnjen unutar *bilješke 50 – Potencijalne obveze*.

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

Bilješka 33 – Kratkotrajna financijska imovina

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
Dani kratkoročni krediti UGO Group d.o.o.	14.965.783	14.873.881
Dani kratkoročni krediti Milenij Hotels Management d.o.o.	160.000	160.000
Potraživanja od zaposlenih sa naslova odobrenih kratkoročnih kredita i pripadajućih kamata	3.504.181	1.151.344
Dani kratkoročni krediti trećima	1.545.034	1.634.390
Dani depoziti	100.000	966.000
Kratkoročni dio dugoročne pozajmice dane zaposlenima	25.193	73.995
UKUPNO:	20.300.190	18.859.610

Unutar navedene pozicije iskazani su odobreni kratkoročni krediti povezanom društvu UGO Group d.o.o., Zagreb. Navedeni su krediti odobreni uz kamatnu stopu od 3,96% godišnje.

Unutar pozicije potraživanja od zaposlenika sa naslova odobrenih kratkoročnih zajmova i pripadajućih kamata iznos u visini 703.320 kn (31.12.2018. godine: 2.682.981 kn) odnosi se na kratkoročni dio odobrenih dugoročnih zajmova zaposlenicima objašnjen unutar *bilješke 26 – Dugotrajna financijska imovina*.

Bilješka 34 – Novac na računu i u blagajni

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
kunska sredstva u bankama	11.219.108	3.351.522
devizna sredstva u bankama	1.974.033	2.048.650
kunska sredstva u blagajni	27.158	23.043
UKUPNO:	13.220.299	5.423.215

Novac i novčani ekvivalenti denominirani su u sljedećim valutama:

	31.12.2018.	31.12.2019.
u HRK	11.246.266	3.375.776
u EUR	1.642.962	1.346.282
u AUD	15.865	48.092
u CHF	182.263	459.528
u CAD	1.367	1.463
u USD	473	12.609
u GBP	57.476	41.580
u BAM	9.022	12.796
u CZK	1.663	1.682
u NOK	17.023	17.289
u PLN	18.751	26.771
u HUF	8.751	21.554
u SEK	661	14.822
u DKK	17.756	42.971
UKUPNO:	13.220.299	5.423.215

Novčana sredstva u stranoj valuti preračunata su u funkcionalnu valutu na dan 31. prosinca primjenom srednjeg tečaja *Hrvatske narodne banke*.

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za
godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

Bilješka 35 – Aktivna vremenska razgraničenja

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
Unaprijed plaćeni troškovi osiguranja	24.365	30.751
Obračun PDV-a u primljenim avansima	25.566	24.109
Razlike utvrđene prilikom prijenosa podataka	61.174	1.063.375
UKUPNO:	111.104	1.118.235

Bilješka 36 – Upisani temeljni kapital

Temeljni kapital matičnog društva iznosi 185.315.700 kn podijeljen na 617.719 dionica nominalne vrijednosti 300 kn/dionica. Pregled strukture najznačajnijih dioničara matičnog društva dan je u nastavku:

Dioničar:	Udio:
UGO Group d.o.o., Zagreb	78,27%
SOLARIS d.d., Šibenik (vlastite dionice)	13,77%
Centar za restrukturiranje i prodaju (CERP), Zagreb	0,10%
Ostali manjinski dioničari	7,86%
UKUPNO:	100,00%

Bilješka 37 – Rezerve

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
Kapitalne rezerve	8.630.224	8.630.224
Zakonske pričuve	9.593.340	9.593.340
Rezerve za vlastite dionice	21.461.614	21.461.614
Vlastite dionice	(21.461.614)	(21.461.614)
Ostale rezerve	4.852.345	5.559.439
Revalorizacijske rezerve	413.930.804	433.234.579
UKUPNO:	432.154.368	457.017.582

Kapitalne rezerve u visini od 8,630 mil. kn formirane su temeljem smanjenja vrijednosti temeljnog kapitala u 2008. godini povlačenjem vlastitih dionica iz trezora matičnog društva kao razlika između nominalne vrijednosti i vrijednosti nabave povučenih dionica. Nabavna vrijednost dionica na dan stjecanja iznosila je 221 kn/dionica, dok je nominalna vrijednost na dan povlačenja iznosila 300 kn/dionica.

Matično društvo ima evidentirane zakonske pričuve u visini od 5% temeljnog kapitala formirane u prethodnim razdobljima u skladu sa odredbama *Zakona o trgovačkim društvima*.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

Bilješka 37 – Rezerve (nastavak)

Matično društvo na dan 31. prosinca 2019. godine ima otkupljeno 85.650 (31.12.2018. godine: 85.650 dionica), odnosno 13,77 (31.12.2018. godine: 13,77%) vlastitih dionica u visini od 21.461.614 kn nabavne vrijednosti. Za iste, matično društvo je formiralo rezerve.

Revalorizacijske rezerve iskazane u bilanci na dan 31. prosinca 2019. godine u visini od 439.126.203 kn formirane su temeljem procjene zemljišta u vlasništvu matičnog društva te zemljišta u vlasništvu ovisnog društva, provedene od strane ovlaštenog sudskog procjenitelja iz 2015. godine, odnosno 2018. godine. Odgođena porezne obveza formirana je primjenom trenutačno važeće stope poreza na dobit u visini od 18%.

Grupa je provela ispravak prethodnih razdoblja (bilješka 2.4.) zbog ukidanja revalorizacijske rezerve za iznos amortiziranog dijela revaloriziranih građevinskih objekata jer je računovodstvena politika za građevinske objekte promijenjena s revalorizacijskog modela na model troška nabave. Također je tijekom godine provedena revalorizacija zemljišta ovisnog društva.

Bilješka 38 – Dugoročna rezerviranja

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
Dugoročna rezerviranja za započete sudske sporove	10.760.527	12.578.056
Rezerviranja za neiskorištene godišnje odmori	2.458.456	2.819.131
UKUPNO:	13.218.983	15.397.187

Rezerviranja za započete sudske postupke provedena su sukladno procjeni ishoda pravne službe Grupe.

U 2018. godini je rezervirano 3.248.795 kuna za spor koji ovisno društvo Vranjica Belvedere d.d. vodi s Republikom Hrvatskom oko utvrđivanja prava vlasništva nad nekretninama pod katastarskom česticom 327/3 k.o. Seget, koju koristi kao tehnološku cjelinu, a na kojoj je kao vlasnik u zemljišnim knjigama upisana Općina Seget. Predmet navedenog spora su nekretnine koje su u postupku privatizacije unesene u temeljni kapital ovisnog društva. Nadalje, ovisno društvo je vodilo spor protiv Rješenja Hrvatskog fonda za privatizaciju od 25.05.2007. godine kojim se daje suglasnost Skupštini Društva da donese odluku o smanjenju temeljnog kapitala ovisnog društva za iznos od 1.815.220 kn što se odnosi na protuvrijednost nekretnina pod katastarskim česticama 283, 284/1 i 284/2, k.o. Seget i to povlačenjem 4.906 redovnih dionica nominalne vrijednosti 370 kn po dionici razmjerno na teret svih dioničara. Spor je okončan na način da je potvrđeno Rješenje Hrvatskog fonda za privatizaciju. Budući da su navedene nekretnine unesene u temeljni kapital ovisnog društva u postupku privatizacije, Uprava ovisnog društva smatra da je navedeno *Rješenje* neosnovano te provodi daljnje pravne radnje radi utvrđivanja prava vlasništva.

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za
godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

Bilješka 38 – Dugoročna rezerviranja (nastavak)

Pregled kretanja rezerviranja tijekom 2019. godine dan je u nastavku:

	Za potencijalne sudske sporove	Za neiskorištene godišnje odmore	UKUPNO
Stanje na dan 01.01.	10.760.527	2.458.456	13.218.983
Rezerviranja po odluci za tekuće razdoblje	1.817.529	360.675	2.178.204
Stanje na dan 31.12.	12.578.056	2.819.131	15.397.187

Bilješka 39 – Dugoročne obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
Kreditni odobreni od Hrvatske banke za obnovu i razvitak	234.836.405	223.225.184
Kreditni odobreni od Jadranske banke d.d., Šibenik	-	-
Kreditni odobreni od Privredna banka Zagreb d.d.	146.888.113	138.759.093
Kreditni odobreni od Erste & Steiermarkische banka d.d.	127.803.143	132.097.995
Kreditni odobreni od Zagrebačka banka d.d.	50.054.521	44.336.433
Obveze po financijskom leasingu Unicredit Leasing	404.955	96.998
Obveze po financijskom leasingu pri E&S leasing	7.882.951	9.374.095
Obveze po financijskom leasingu VB Leasing	31.314	-
Obveze prema OTP leasing	3.629.442	1.507.542
UKUPNO:	571.530.844	549.397.340
Tekuća dospijuća dugoročnih kredita	(55.205.855)	(74.770.767)
UKUPNO dugoročna dospijuća:	516.324.989	474.626.573

Struktura ovih dugoročnih obveza po valutama dana je u nastavku:

Struktura obveza u valutama:	31.12.2018.	31.12.2019.
u HRK	61.193.447	56.093.994
u EUR	510.337.397	493.303.346
UKUPNO:	571.530.844	549.397.340

Pregled dospijuća po godinama dan je u nastavku:

	31.12.2019.
dospijeva u 2020. godini	74.770.766
dospijeva u 2021. godini	76.709.337
dospijeva u 2022. godini	71.652.631
dospijeva u 2023. godini	58.536.302
dospijeva nakon 2023. godine	267.728.304
UKUPNO:	549.397.340

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

Bilješka 40 - Odgođena porezna obveza

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
Odgođena porezna obveza	90.862.859	96.393.556
UKUPNO:	90.862.859	96.393.556

Odgođena porezna obveza formirana je temeljem procjene zemljišta u vlasništvu Grupe, provedene od strane ovlaštenog sudskog procjenitelja iz 2015. godine. Odgođena porezna obveza formirana je primjenom trenutno važeće stope poreza na dobit od 18%.

Bilješka 41 – Kratkoročne obveze prema poduzetnicima unutar grupe

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
Milenij Hotels Management d.o.o., Zagreb	-	1.948.844
Ugo Group d.o.o., Zagreb	66.916	77.327
Milenij hoteli d.o.o., Opatija	78.642	-
UKUPNO:	145.558	2.026.171

Bilješka 42 – Kratkoročne obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
Kratkoročni dio dugoročnih kredita (<i>bilješka 39</i>)	55.205.855	74.770.767
Dospjele redovne i zatezne kamate po kreditima (po kratkoročnim i dugoročnim kreditima)	3.287.298	3.061.758
Obveze za troškove servisiranja kredita	180	-
Odobreni kratkoročni krediti od ERSTE & Steiermarkische Bank d.d.	10.444.000	10.419.612
Odobreni kratkoročni krediti od Zagrebačka banka d.d.	37.084.478	-
Odobreni kratkoročni krediti od Hrvatska poštanska banka d.d.	11.126.363	15.257.289
Odobreni kratkoročni krediti od Privredna banka Zagreb d.d.	4.806.616	4.874.935
UKUPNO:	121.954.789	108.384.361

Svi sklopljeni kratkoročni krediti (kreditne linije pri Erste & Steiermarkische bank d.d. i Zagrebačka banka d.d.) sklopljeni su uz EUR valutnu klauzulu.

Bilješka 43 – Kratkoročne obveze prema dobavljačima

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
u HRK	26.046.952	29.852.454
u EUR	663.406	1.385.110
UKUPNO:	26.710.358	31.237.564

Grupa unutar pozicije obveza prema dobavljačima ne iskazuje troškove zateznih kamata obračunatih od strane dobavljača uslijed nepravovremenih plaćanja. Ukupan iznos od strane dobavljača obračunatih, a neiskazanih obveza sa naslova zateznih kamata na dan 31. prosinca 2019. godine iznosi 184.715 kuna (31. prosinca 2018. godine: 457.818 kuna).

Od ukupnih obveza prema dobavljačima, na dan 31.12.2019. godine 95% se odnosi na dospjele obveze.

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za
godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

Bilješka 44 – Kratkoročne obveze prema zaposlenicima

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
Obveze za neto plaću	2.917.169	3.334.499
Obveze za naknade	166.373	247.733
UKUPNO:	3.083.542	3.582.232

Obveze prema zaposlenicima odnose se na neisplaćeni dio plaće za prosinac 2019. godine, koji je podmiren u siječnju 2020. godine.

Bilješka 45 – Kratkoročne obveze za poreze, doprinose i slična davanja

Opis:	31.12.2018.	31.12.2019.
Obveze za porez, prirez, doprinose iz i na plaću	3.150.386	2.694.991
Obveze za porez na dodanu vrijednost i porez na potrošnju	855.996	419.464
Obveza za porez na dobit	330.954	926.472
Ostale obveze za ostale poreze, članarine i doprinose	1.670.897	2.850.486
UKUPNO:	6.008.233	6.891.413

Bilješka 46 – Ostale kratkoročne obveze

Unutar navedene pozicije iskazane su obveze sa naslova ukalkuliranih troškova poslovanja za koje Grupa do datuma izrade financijskih izvještaja nije zaprimila račune.

Bilješka 47 – Pasivna vremenska razgraničenja

	31.12.2018.	31.12.2019.
Odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	2.223.924	1.895.297
Ukalkulirane obveze za nedospjele naplate kamata po odobrenim dugoročnim kreditima banaka	79.982	76.278
UKUPNO:	2.303.906	1.971.575

Kretanje pasivnih vremenskih razgraničenja u promatranom je razdoblju bilo sljedeće:

	Odgođeno priznavanje prihoda iz državnih potpora	Ukalkulirani troškovi kamata po kreditima	Ukupno
Stanje na dan 01.01.	2.223.924	79.982	2.303.906
Formiranje novih razgraničenja	-	76.278	76.278
Ukidanje razgraničenja	(328.627)	(79.981)	(408.608)
Stanje na dan 31.12.	1.895.297	76.278	1.971.575

Iznos od 1,895 mil. kuna odnosi se na odgođene prihode evidentirane temeljem doznaka Darovnice EU sa naslova sufinanciranja kredita odobrenog za investicije u sredstva dugotrajne imovine. Navedena sredstva priznaju se kao prihod sukcesivno temeljem obračunatih troškova amortizacije objekata i opreme za koja su primljena.

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

Bilješka 48– Izvanbilančni zapisi

U sklopu navedene pozicije povezano društvo Vranjica Belvedere d.d. iskazala je iznos od 5.502.678 kn, koji predstavlja vrijednost imovine koja je u posjedu povezanog društva, ali ista u postupku pretvorbe i privatizacije nije sadržana u temeljnom kapitalu ovisnog društva.

Bilješka 49 – Sudužništva

Sukladno sklopljenim Ugovorima o primljenim dugoročnim zajmovima Grupi su povezana društva UGO Group d.o.o. i Milenij Hoteli d.o.o. dali sljedeća sudužništva:

Povezano društvo / vrsta osiguranja:	Vrijednost zajma:	Valuta:	Sadašnja vrijednost per 31.12.2019	Valuta:
UGO Group d.o.o.				
- sudužnik	57.808.985	EUR	45.380.072	EUR
- sudužnik	74.150.000	KN	61.093.994	KN
- solidarni jamac	14.000.000	EUR	7.928.571	EUR
- jamac platac	13.817.191	EUR	11.179.432	EUR
Milenij Hoteli d.o.o.				
- sudužnik	20.778.985	EUR	20.778.985	EUR
- sudužnik	69.150.000	KN	56.093.994	KN
- založni dužnik	21.030.000	EUR	18.643.950	EUR
- založni dužnik	5.000.000	KN	5.000.000	KN

Društvo je također sudužnik po pozajmicama odobrenima povezanom društvu Milenij Hoteli d.o.o.:

Povezano društvo:	Originalna vrijednost ugovora o kreditu:	Stanje kredita per 31.12.2019. u valuti odobrenja:
Milenij Hoteli d.o.o., Opatija	9.559.512 EUR	8.652.369 EUR

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

Bilješka 50 – Potencijalne obveze

Matično društvo Solaris d.d. je 30.03.2005. godine sklopilo Nagodbu o podmirenju duga sa Croatia osiguranjem d.d. i Jadranskom bankom d.d., temeljem koje je matično društvo prodalo Jadranskoj banci d.d. zemljište u katastarskoj općini Donje Polje. Dana 21.06.2005. godine Republika Hrvatska je protiv Jadranske banke d.d., Primošten Prima Centar d.d. i Društva pokrenula tužbu, temeljem koje se zahtijeva povrat prodanog zemljišta. Prvostupanjska i drugostupanjska presuda donesena je u korist Republike Hrvatske, koja se je i upisala nad navedenim zemljištem.

Tuženici su na Vrhovnom sudu Republike Hrvatske zatražili reviziju ovog postupka, budući je navedena presuda na osnovu koje je ukinuta Republika Hrvatska neosnovana i nezakonita. Naime, predmetno zemljište (u naravi autokamp Zablaće) u cijelosti je procijenjeno u temeljni kapital Društva što je vidljivo i iz Elaborata o procjeni vrijednosti društva iz 1993. god., Rješenja o iskazu nekretnina izdanoga od Hrvatskog fonda za privatizaciju, kao i potvrde Hrvatskih šuma da zemljište autokampa Zablaće, ne spada u njihovu gospodarsku osnovu, što znači da je matično društvo nesporni i jedini vlasnik predmetnog zemljišta.

Na osnovu toga, matično društvo očekuje da Vrhovni sud RH poništi nezakonito donesenu presudu.

S toga naslova matično društvo je dana 12.07.2011. godine, sklopilo sa Jadranskom bankom d.d. Sporazum temeljem kojega se obvezuje isplatiti iznos od 29.505.720,07 kn uvećano za kamatnu stopu od 1% godišnje ukoliko odluke o ponavljanju postupka i reviziji budu donesene nepovoljne za Jadranska banka d.d. i matično društvo. U suprotnom slučaju, Republika Hrvatska će trebati isplatiti matičnom društvu iznos naknade za oduzeto zemljište.

Matično društvo je tijekom 2015. godine započelo sa otplatom ove kreditne obveze, te je tijekom razdoblja 2015. - 2019. godine isplaćen iznos od 29.176.814 kn (31.12.2018: 29.196.721 kn), iskazan kao potraživanja unutar *Bilješke 32 – Ostala potraživanja*.

Kao što je navedeno u sklopu *Bilješke 26 – Dugotrajna financijska imovina*, matično društvo je tijekom 2013. godine steklo udjele u društvu Vranjica Belvedere d.d., Seget Vranjica. Sukladno planu predstečajne nagodbe, matično društvo je izabrano kao strateški partner, koji će osigurati neophodnu dokapitalizaciju za nastavak pozitivnog poslovanja društva Vranjica Belvedere d.d.

Sa naslova predmetnog plana matično društvo je dokapitaliziralo Vranjica Belvedere d.d. u visini od 29.072.110 kn tijekom 2014. godine, te se je obavezalo u budućim razdobljima 2015.-2021. godine godišnje ulagati u obnovu kapaciteta u visini od 7,5 mil. kuna/godišnje. Matično društvo redovno podmiruje obveze sa naslova dokapitalizacije predmetnog povezanog društva.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

Bilješka 51 – Odnosi s povezanim društvima

Stranke se smatraju povezane ako jedna stranka ima sposobnost da kontrolira drugu stranku ili je pod zajedničkom kontrolom ili ima značajan utjecaj na drugu stranku pri donošenju financijskih ili poslovnih odluka.

Matično društvo Solaris d.d., Šibenik, u većinskom je vlasništvu UGO Group d.o.o., Zagreb. Pregled popisa članica dan je u nastavku:

UGO Group d.o.o., Zagreb (društvo matica);
Milenij Hoteli d.o.o., Opatija (društvo kćer);
METALKO d.d., Buje (društvo kćer);
Milenij Hotels Management d.o.o., Zagreb (društvo unuka);
EKO Aktiv d.o.o., Gospić (društvo unuka).

U transakcijama sa društvima unutar grupacije Grupa je ostvarila prihode u visini od 1.636.801 kuna (2018. godina: 4.625.194 kuna). Struktura ostvarenih prihoda sa povezanim društvima u 2018. i 2019. godini dana je u nastavku:

Opis prihoda	2018. godina	2019. godina
<i>Ugo Group d.o.o., Zagreb</i>	<i>3.161.876</i>	<i>1.308.461</i>
Prihodi od prefakturiranih troškova	2.413.005	522.566
Prihodi od smještaja	42.602	194.705
Prihodi od kamata	706.269	591.190
	<i>1.453.193</i>	<i>283.751</i>
<i>Milenij Hoteli d.o.o., Opatija</i>		
Prihodi od smještaja	18.030	103.516
Prihodi od prefakturiranih troškova	1.435.163	180.235
	10.125	44.589
<i>Milenij Hotels Management d.o.o., Zagreb</i>		
Prihodi od kamata	7.143	6.336
Prihodi od prefakturiranih troškova	2.510	38.253
Prihodi od smještaja	472	-
UKUPNO prihodi sa povezanim društvima	4.625.194	1.636.801

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

Bilješka 51 – Odnosi s povezanim društvima (nastavak)

Grupa je u 2019. godini ostvarila 1.120.824 kune (2018. godina: 3.840.283) troškova u odnosima sa povezanim društvima sljedeće strukture:

Opis troškova	2018. godina	2019. godina
<i>Ugo Group d.o.o., Zagreb</i>	<i>573.824</i>	<i>613.008</i>
Troškovi nabave hrane, pića i sitnog inventara	498.333	573.722
Ostali troškovi	75.490	39.286
Ostali poslovni rashodi	-	-
<i>Milenij Hotels Management d.o.o., Opatija</i>	<i>3.171.957</i>	<i>389.530</i>
Troškovi nabave hrane, pića i sitnog inventara	2.757.182	172.236
Troškovi konzultantskih usluga	263.124	73.294
Troškovi najmova	144.000	144.000
Ostali troškovi	7.650	-
	<i>94.503</i>	<i>118.286</i>
<i>Milenij Hoteli d.o.o., Opatija</i>		
Troškovi nabave hrane, pića i sitnog inventara	1.973	-
Ostali poslovni rashodi		113.928
Ostali troškovi	92.530	4.358
UKUPNO troškovi sa povezanim društvima	3.840.283	1.120.824

Pored navedenoga, Grupa je tijekom 2019. godine nabavilo osnovnih sredstva od povezanih društva (uglavnom građevinski radovi) u visini od 40.805.041 kuna (2018. godina = 118.963.887 kuna). Navedene nabavke evidentirane su unutar pozicije *Dugotrajne materijalne imovine* (bilješka 25). Grupa je također tijekom 2019. godine nabavilo sitnog inventara od strane povezanih osoba u visini od 5.339.666 kn (2018. godina: 3.203.320 kuna).

Tijekom 2016. godine Grupa je nabavila udjele u društvu Jadranska banka d.d., Šibenik, nabavne vrijednosti 118.595 kn (*bilješka 26 – Dugotrajna financijska imovina*).

Pregled stanja potraživanja od povezanih društava i obveza prema povezanim društvima dan je u sklopu bilješki 28 – *Potraživanja od poduzetnika unutar grupe* i 41 - *Kratkoročne obveze prema poduzetnicima unutar grupe*.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

Bilješka 52 – Događaji nakon datuma bilance

Na prijelazu iz 2019. u 2020. godinu nastavljena je investicija izgradnje i uređenja Mediteranskog trga.

Dana 11. ožujka 2020. Svjetska zdravstvena organizacija proglasila je pandemiju koronavirusa (COVID-19). S tim u vezi, naša vlada je poduzela mjere za suzbijanje epidemije, uključujući uvođenje ograničenja u prekograničnom kretanju ljudi. S obzirom da Grupa posluje u turističkom sektoru, sve navedeno uzrokovao je otkazivanje dijela rezervacija, preventivno rezervacija koje su se odnosile na predsezonu, a kasnije i na ostatak godine.

Kako bi osigurala likvidnost i dovoljno sredstava za 2020. godinu i prvu polovinu 2021. godine, Grupa je primijenila različite mjere racionalizacije troškova i odljeva novca.

Grupa je ukinula sve troškove koji nisu neophodni u ovom periodu, te ostale troškove koji su neophodni za poslovanje smanjila na najmanju moguću mjeru, kako bi što lakše dočekali ponovno otvaranje hotela. Također, Grupa je aplicirala za sredstva iz programa državnih potpora, te ishodila odgode plaćanja određenih obveza, kao što su porez i prirez na plaće.

Pored navedenog, od poslovnih banaka s kojima Grupa posluje, zatražena je odgoda plaćanja kredita u narednom periodu od 6-12 mjeseci te dodatna financijska sredstva za održavanje tekuće likvidnosti.

Grupa se vezano za trenutno poslovanje i utjecaj COVID-19 ponaša u skladu s odlukama Ministarstva zdravstva i preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, te poduzima sve raspoložive mjere za upravljanje ovim rizicima.

Grupa trenutno raspolaže sa određenim financijskim sredstvima dovoljnim za podmirenje dospjelih obveza društva i održavanjem tekuće likvidnosti, a kako bi se i u narednim mjesecima održalo normalno poslovanje Grupe.

Grupa ne predviđa značajni štetni utjecaj izbijanja COVID-19 na sposobnost nastavka poslovanja po principu vremenske neograničenosti poslovanja, te poduzima sve aktivnosti kako bi se prilagodila novonastaloj situaciji.

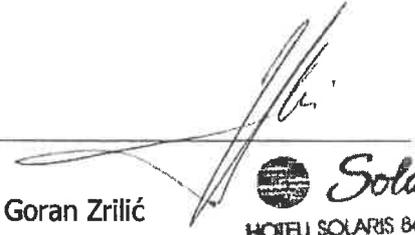
Grupa očekuje u određenom periodu popuštanje epidemioloških mjera i otvaranje granica RH i susjednih zemalja, te su u tijeku intenzivne pripreme za ponovno otvaranje smještajnih kapaciteta, ugostiteljskih, trgovačkih i zabavnih sadržaja kojima Grupa raspolaže, te prilagođavanje poslovanja sukladno uputama HZJZ i protuepidemioloških mjera.

U slučaju daljnjeg širenja virusa, te nastavka primjene izvanrednih mjera, izvjesno je da će Grupi prouzročiti štetu koju za sada nije moguće kvantificirati.

**Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine**

Bilješka 53 – Odobrenje financijskih izvještaja

Financijski izvještaji odobreni su od strane Uprave te je odobrena njihova objava dana 30. lipnja 2020. godine.

Goran Zrilić
predsjednik Uprave

 Solaris d.d.
HOTEL SOLARIS 86 | 22000 ŠIBENIK
OIB: 26217708909